Tweede

bestuursrapportage

2023

November 2023

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Post onvoorziene uitgaven 6
3. Effectindicatoren 6
4. Programma-overstijgende mutaties 6
5. Verbonden partijen 10
6. Afwijkingen per programma en onderdelen 12
7. Reserves en Voorzieningen 23
8. Investeringsprogramma 2023 24
9. Meldingen (risico's) 29
10. Verloop begroting 2023 32

Bijlagen:
A. Overzicht raadsbesluiten met financiele gevolgen 2023 33
B. Overzicht onderuitputting budgetten 2023 34
C. Overzicht over te hevelen budgetten 35

1. Inleiding

1.1 Functie Tweede bestuursrapportage

De gemeentelijke planning & control (P&C) cyclus heeft twee bestuurlijke momenten van bijsturing op de lopende begrotingsuitvoering: de bestuursrapportages.

Op 4 juli 2023 heeft u de Eerste bestuursrapportage 2023 vastgesteld. Het financieel resultaat[1] over 2023 werd op dat moment geprognosticeerd op € 3,2 miljoen negatief.

De Tweede bestuursrapportage (BURAP) is een afwijkingenrapportage die het college aan de raad aanbiedt. Het te verwachten rekeningresultaat wordt met een zo groot mogelijke precisie voorspeld. Om dit mogelijk te maken brengen we de te verwachten positieve en negatieve afwijkingen ten opzichte van de begroting in beeld. Dit doen we mede met het oog op de begrotingsrechtmatigheid en de daaraan verbonden controlverklaring van de jaarverantwoording. In de meldingen zelf worden bedragen tot op € 1.000 weergegeven, in de meeste teksten vindt voor de leesbaarheid afrondingen plaats - zoals de € 3,2 miljoen in de bovenstaande alinea.

Voor zover nu zeker is dat de gemelde afwijkingen onontkoombaar zijn, verwerken we de incidentele[2] effecten in (een wijziging op) de begroting 2023 en de eventuele structurele effecten in (een wijziging op) de meerjarenbegroting 2024–2027. Dit gebeurt pas nadat de in deze bestuursrapportage voorgestelde wijzigingen door u zijn vastgesteld.

Naast de afwijkingen biedt dit document een actueel beeld van de huidige verwachting voor het totaal aan inkomsten en uitgaven in 2023.

De integrale verantwoording over de realisatie van doelen en de uitputting van budgetten vindt achteraf plaats bij de Jaarstukken.

Financiële strategie

Onderdeel van de gemeentelijke financiele strategie laat zich vertalen in scherper begroten. Dit betekent dat we niet te voorzichtig ramen (=met lef / 'scherp aan de wind'), dus te hoge uitgaven en te lage inkomsten. Doordat de begroting scherper is, wordt de kans groter op negatieve afwijkingen. Dit zien we in deze BURAP terug in de meldingen die vragen om verhoging van de budgetten.
Scherper begroten betekent ook, dat we onderuitputtingen meer dan ooit tijdig moeten verwerken. Een onderuitputting betekent simpelweg dat het geld (nog) niet wordt uitgegeven. Bij een onderuitputting wordt ofwel het budget verlaagd ten gunste van het resultaat (zie bijlage B) ofwel -onder scherper voorwaarden- wordt voorgesteld om 'over te hevelen' naar een volgend jaar. In deze BURAP is extra accent gelegd op de budgetten die vorig jaar zijn doorgeschoven naar 2023. Waarom? We weten uit onze analyses dat budgetten die worden doorgeschoven, *gemiddeld genomen*, een grotere kans hebben om ook het jaar later niet geheel uitgegeven te worden.

Als gemeente Zwijndrecht hebben we ons gecommiteerd om scherper te zijn op onderuitputtingen en deze BURAP mag de raad dan ook als eerste exponent hiervan zien. Vanuit financieel- en sturingsperspectief zijn we dan ook tevreden over het grote aantal posten waarover de raad een besluit kan nemen in deze bestuursrapportage.

---

[1] Resultaat: het verschil tussen het totaal van baten en lasten. Tenzij anders vermeld hebben we het over het resultaat na alle mutaties op de reserves. Een positief resultaat betekent meer baten dan lasten ("winst") en negatief resultaat meer lasten dan baten ("verlies").

[2] Incidenteel: uitgaven of inkomsten met een einddatum. Vaak is dit een jaar, maar het kunnen ook meerdere jaren betreffen. In dat laatste geval wordt vaak de term 'meerjarig' gebruikt. Structureel is per definitie meerjarig, maar dan zonder einddatum.

Disclaimer
Het college heeft grote zorg besteed aan het zo volledig mogelijk zijn in de verwachte afwijkingen. Toch zullen tussen het moment van het opstellen van deze rapportage (september/oktober) en de jaarrekening nog altijd nieuwe afwijkingen zich voor gaan doen. Denk hierbij aan de jaarcijfers van GR'en (Gemeenschappelijke Regelingen), open einde regelingen (bijstand, jeugdzorg) aan de uitgavenkant en rijksmiddelen zoals SPUK[3]s en circulaires gemeentefonds waar het onze inkomsten betreft.

1.2. Prognose begrotingssaldi 2023-2026
De mutaties in deze bestuursrapportage leiden tot een voordeel van € 1,3 miljoen voor 2023. Het financiële resultaat over 2023 prognosticeren we na deze Tweede bestuursrapportage op € 2,0 miljoen negatief. U treft ook de geactualiseerde jaarresultaten aan van 2024-2026.

Tabel 1. Overzicht meerjarig begrotingssaldi

Omschrijving	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Begroting 2023	1.521			
Begroting MJB 2024-2027		0	0	-11.447
Eerste bestuursrapportage 2023	-3.103			
Overige raadsbesluiten (**zie bijlage A**)	-1.724			
Saldi vóór Tweede bestuursrapportage 2023	**-3.306**	**0**	**0**	**-11.447**
Mutaties Tweede bestuursrapportage 2023	1.269	-11	-8	-8
Geactualiseerde begrotingssaldi	**-2.037**	**-11**	**-8**	**-11.455**

Bedragen x € 1.000

Jaarlijks besluit de raad bij de jaarstukken hoe het resultaat 'bestemd' wordt. Deze bestemming is meestal geheel of gedeeltelijk een verrekening met de algemene reserve. Een negatief resultaat wordt ontrokken uit de algemene reserve, een positief resultaat leidt tot een verhoging.

1.3. Grootste afwijkingen Tweede bestuursrapportage 2023.
Het aantal bekende meldingen/mutaties ligt rond de 50. In deze rapportage worden afwijkingen zowel negatief (**N**adeel) als positief (**V**oordeel) gemeld die invloed hebben op het resultaat. Hieronder treft u de grootste afwijkingen in **2023** aan (> € 250.000):

- Bijdrage aan Serviceorganisatie Jeugd € 980.000 Nadeel
- Bijdrage aan GRS (SDD) € 724.000 Nadeel
- Rentelasten € 661.000 Nadeel
- Taakstelling onderuitputting € 475.000 Nadeel
- Bijdrage aan Gemeentebelastingen € 278.000 Nadeel
- Bijdrage aan Veiligheidsregio ZHZ € 269.000 Nadeel
- Onderuitputting budgetten € 2.363.000 Voordeel
- Opvang ontheemden (netto na verrekening lasten) € 1.800.000 Voordeel
- Mei- en septembercirculaire 2023 (netto na verrekening lasten) € 709.000 Voordeel
- Beschermd wonen € 568.000 Voordeel

De nadelen in deze bestuursrapportage worden voor het grootste deel veroorzaakt door externe ontwikkelingen, zoals de hogere bijdragen aan de verbonden partijen (€ 2,3 miljoen) én renteontwikkelingen (€ 0,7 miljoen). De voordelen door de inventarisatie op onderuitputtingen (€ 2,4 miljoen) en de rijksmiddelen voor opvang ontheemden (€ 1,8 miljoen).

[3] SPUK: SPecificieke UitKeringen = subsidies die gemeenten (on)gevraagd en (on)aangekondigd ontvangen van het rijk met een verplicht bestedingsdoel en -vaak- een terugbetalingsverplichting.

1.4. Budgettair neutrale begrotingswijzigingen

In het overzicht in hoofdstuk 10 (verloop begroting 2023) zijn begrotingswijzigingen verwerkt die *budgettair neutraal* verlopen. Om de bestuursrapportage niet nodeloos te detailleren zijn deze mutaties onder deze noemer opgenomen. Het gaat hierbij om verschuivingen tussen programma's. Deze dienen conform de spelregels tussen raad en college, zoals vastgelegd in de financiele verordening, door de raad te worden besloten.
Verder zijn ook mutaties opgenomen die gedekt worden uit de bijdragen van derden (bijvoorbeeld rijksbijdragen of subsidies). Dit zijn wijzigingen die ook *geen* effect op het resultaat hebben.
Hieronder treft u een aantal wijzigingen die geen effect hebben op het resultaat en die zich voordoen sinds de Eerste bestuursrapportage:

- In het kader van GALA (Gezond Actief Leven Akkoord) worden er in 2023 uitgaven gedaan welke worden gedekt vanuit Rijksmiddelen (Brede specifieke uitkering/GALA) voor € 0,8 miljoen (programma "Welzijn, zorg, sport en cultuur");
- vacatureruimte die verschuift van overhead naar inhuurkosten bij diverse programma's;
- verschuiven van de begrote lasten (€ 1,1 miljoen) en baten (€ 2,0 miljoen) Pier 14 i.v.m. overdracht van de verkochte gronden van programma "Armoedebestrijding en versterken lokale economie" naar programma "Wonen, bouwen en wooncarriere";
- verschuiven budget klimaatmiddelen van "Algemene middelen" naar programma "Duurzame en veilige leefomgeving" (€ 0,4 miljoen)

De verwerking van de budgettair neutrale mutaties zijn opgenomen als raadsbesluit 6.

1.5. Invulling Taakstelling onderuitputting

Sinds de begroting 2020[4] bevat onze begroting een structurele taakstelling van € 700.000 voor verwachte onderuitputtingen van de budgetten.

In de 1e bestuursrapportage 2023 is er al € 225.000 ingevuld. De resterende taakstelling ad € 475.000 vullen we als volgt in (lagere uitgaven):

- onderuitputting budget GVVP € 310.000 (zie bijlage B)
- onderuitputting budget OZHZ en WKP € 165.000 (zie bijlage B)

De invulling van de taakstelling is opgenomen als raadsbesluit 2 V.

1.6. Onderuitputting budgetten 2023

Zoals in de inleiding is gemeld, brengen we de positieve en negatieve financiële afwijkingen in beeld.
Uit deze screening komt naar voren dat er € 2,4 miljoen incidenteel vrij kan vallen ten gunste van het resultaat. Van deze 2,4 miljoen heeft 0,6 miljoen betrekking op overgevelde budgetten uit 2022. Hiermee is duidelijk dat het sturen op overgevelde budgetten van toegevoegde waarde is.
In de bijlage B treft u voor de volledigheid een totaal overzicht van de onderuitputtingen.
De vrij te vallen middelen (onderuitputtigen) maken onderdeel uit van het raadsbesluit onder 8.

1.7. Overhevelen van niet benutte budgetten naar 2024

In deze bestuursrapportage stellen wij u voor een aantal budgetten, die dit jaar door verschillende omstandigheden niet benut worden, door te schuiven naar 2024. Wij zijn kritisch geweest dat er alleen mag worden overgeheveld als kosten onvermijdelijk en reëel zijn. Denk aan wettelijke kosten, reeds aangegane verplichtingen en/of het beschikbaar zijn van reeds bestaande budgetten in het nieuwe jaar.

De budgetten die aan genoemd ecriteria voldoen, worden in 2023 afgeraamd en gestort in de algemene reserve. Als in 2024 de uitgaven plaatsvinden, dekken we deze uitgaven uit deze reserve door een ontrekking. Het effect op het resultaat is daarmee nul.
Het totaalbedrag aan over te hevelen exploitatiebudgetten naar 2024 bedraagt € 1,5 miljoen. De specificatie van de overhevelingen naar 2024 vindt u in de bijlage C.
De over te hevelen budgetten naar 2024 zijn opgenomen als raadsbesluit 4.

[4] Besloten in de Eerste Begrotingswijziging op de begroting 2020.

2. Post onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is in de begroting onder onderdeel Financiën € 25.000 geraamd. In de 1e bestuurs-rapportage 2023 is dit budget volledig ingezet ten behoeve van een donatie te doen aan Samenwerkende Hulp Organisaties (SHO) voor hulp na aardbeving in Syrië en Turkije.

U heeft ook besloten een donatie te doen aan Rode Kruis voor hulp na aardbeving in Marokko. Wij verwijzen u hiervoor naar Hoofdstuk 6, onderdeel 6 Financiën.

3. Effectindicatoren

Om de ontwikkeling op belangrijke thema's in het raadsprogramma te volgen is een proces opgestart om te komen tot effectindicatoren. Doel was om indicatoren te vinden een heldere indicatie in het behalen van de gestelde doelen. Gebruikmakend van de kennis van het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) zijn we tot een selectie gekomen. Eind maart is in een oriëntatieavond met de raad de voorlopige keuzes besproken, maar ook de dilemma's en uitdagingen waar tegenaan gelopen wordt. Gedurende de afgelopen maanden heeft het OCD gezamenlijk met de beleidsmedewerkers een monitor effectindicatoren samengesteld. Deze monitor staat als raadsvoorstel geagendeerd voor de Oriëntatie 19 december 2023, waarna de effectindicatoren in de eerste vergadering van 2024 kunnen worden vastgesteld. In het eerste kwartaal van het nieuwe jaar komen van een aantal indicatoren nieuwe gegevens beschikbaar. In de eerste bestuursrapportage 2024 zal dan ook de eerste actualisatie en duiding worden opgenomen ten opzichte van de nulmeeting die (indien beschikbaar) onderdeel uitmaakt van de monitor en het eerste volle jaar (2023) van uitvoering van het raadsprogramma betreft.

4. Programma-overstijgende mutaties

In het vierde hoofdstuk vermelden wij de afwijkingen die betrekking hebben op meerdere programma's en onderdelen van de begroting; per mutatie wordt aangegeven welke programma's en/of onderdelen het betreffen. Hiermede wordt voorkomen dat een afwijking diverse keren herhaald moet worden bij diverse programma's en/of onderdelen.

4.1. Meicirculaire 2023

(diverse programma's en onderdelen Financiën en Algemene dekkingsmiddelen)

In de Eerste bestuursrapportage 2023 hebben we vooruitlopend op de definitieve meicirculaire rekening gehouden met aannames. De definitieve meicirculaire laat een negatiever beeld zien voor 2023:

Tabel 2a: Gevolgen meicirculaire 2023

Meicirculaire 2023	2023	2024	2025	2026	2027
Volume en accresontwikkelingen	590	5.814	5.800	5.416	8.031
Taakmutaties verrekenen met vrije ruimte	0	0	0	0	0
Taakmutaties toevoegen aan budgetten of reserves taakmutaties	190	197	883	-246	-245
Bruto mutaties meicirculaire 2023	**780**	**6.011**	**6.683**	**5.170**	**7.786**
Taakmutaties toevoegen aan budgetten of reserves taakmutaties	-190	-197	-883	246	245
Netto-effect meicirculaire 2023	**590**	**5.814**	**5.800**	**5.416**	**8.031**
Aanname verwerkt in 1e burap 2023 en kadernota 2024	900	5.290	5.050	5.300	8.270
Netto-effect meicirculaire t.o.v. aanname 1e burap 2023 en kadernota 2024	**-310**	**524**	**750**	**116**	**-239**
Verwerking in P&C-document	2e burap 2023	Al verwerkt via kadernota 2024 en begroting 2024-2027			

Taakmutaties meicirculaire 2023

Voor diverse beleidsmutaties zijn middelen ontvangen of uitgenomen. Dit zijn:

- Taakmutaties zònder te leggen link met een budget: ten gunste/laste van resultaat (zie tabel 2b);
- Taakmutaties met een één op één link met een budget: budgettair neutraal verwerken in begroting op het betreffende beleidsprogramma of door verrekening met de reserve taakmutaties in afwachting van nadere invulling (zie tabel 2b)

Het betreffen de volgende taakmutaties:

Tabel 2b: Taakmutaties meicirculaire 2023

Taakmutaties en DU's regulier	Korte omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	Verwerking
Verwerking op programma 1 Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie		**9**	**9**	**9**	**9**	**9**	
Wet nieuwe procedure vaststellen verkiezingsuitslag	Voor de nieuwe procedure voor het vaststellen van de verkiezingsuitslag die met ingang van 2023 is ingevoerd ontvangen de gemeenten extra middelen.	9	9	9	9	9	Toevoegen aan het budget voor verkiezingen
Verwerking op programma 2 Wonen, bouwen en wooncarrière		**16**	**6**	**6**	**6**	**6**	
Goed verhuurderschap	Voor de aanpak van malafide verhuurderschap ontvangen de gemeenten middelen.	16	6	6	6	6	Toevoegen aan het budget voor de Omgevingsdienst
Verwerking op programma 3 Bestrijding van armoede		**338**	**384**	**540**	**-3**	**-3**	
Flankerend beleid energiearmoede	In verband met extra inzet voor vroegsignalering en extra beroep op bijzondere bijstand ontvangen gemeenten éénmalig extra middelen voor flankerend beleid energiearmoede.	142					Toevoegen aan budget bijzondere bijstand
Aanpak armoede en schulden	Voor Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden ontvangen gemeenten middelen voor schuldhulpverlening en tegengaan van kinderarmoede.	114					Toevoegen aan budget armoedebestrijding
Leerlingenvervoer Oekraïne	Voor leerlingenvervoer van Oekraïnse kinderen voor de periode 1 januari tot en met 31 juli 2023 zijn middelen toegekend	44					Toevoegen aan het budget voor Oekraïne-opvang
Taal voor ontheemden Oekraïne	Voor stimuleren van het leren van de Nederlandse taal voor Oekraïners zijn middelen beschikbaar zodat arbeidsparticipatie wordt vergemakkelijkt	38					Toevoegen aan het budget voor Oekraïne-opvang
Armoedebestrijding kinderen	De verderling van de middelen voor armoedebestrijding zijn geactualiseerd op basis van recente CBS-gegevens. Hierdoor wordt vanaf 2024 iets minder ontvangen		-3	-3	-3	-3	Verrekenen met het budget voor armoedebestrijding
Jeugdzorg	Via het uitgewerkte principe-akkoord van de Hervormingsagenda Jeugd ontvangen de gemeenten voor 2024 en 2025 extra jeugdmiddelen. Dit is de definitieve toekenning van al eerder aangekondigde middelen. T.o.v. die aanname ontvangt Zwijndrecht iets meer middelen. Echter op dit moment wordt ook het verdere ingroeipad voor de besparingsopgave verder uitgewerkt waar het nog onduidelijk is hoe dat dit verder uitpakt. Het voordeel van € 387.000 en € 562.000 in 2024 en 2025 is daarom neutraal opgenomen in afwachting van de nadere uitkomsten van dit traject. De middelen voor 2026 e.v. wordt gedaan na verdere besluitvorming van de deskundigencommissies.		387	543			Begroting en 1e burap DG&J / SOJ inclusief prijsbijstellingen zijn reeds verwerkt in de Kadernota 2024 van Zwijndrecht ten laste van algemene middelen. Deze compensatie is ter dekking van die lasten en moet worden bezien met alle jeugdbudgetten daarom wordt dit budget toegevoegd aan de jeugdmiddelen
Verwerking op programma 4 Welzijn en zorg		**-174**	**-203**	**327**	**-258**	**-257**	
Voorschoolse educatie	Voor de voorschoolse educatie ontvangt de gemeente extra middelen	4	2	2	2	2	Toevoegen aan budget voor beleid onderwijs
Combinatiefuncties	De middelen voor Combinatiefuncties verlopen m.i.v. 2023 via een specifieke uitkering in plaats van via de algemene uitkering. Per saldo is de mutatie neutraal.	-210	-210	-210	-210	-210	Verrekenen met de nieuwe specifieke uitkering
Voorschoolse voorziening peuters	De aantallen zijn geactualiseerd naar de standen 2022. De uitkering heeft als doel dat alle peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag of voorschoolse educatie naar een voorschoolse voorziening kunnen gaan.	5	5	5	5	5	Toevoegen aan budget voor beleid onderwijs (peuters)
Maatschappelijke begeleiding inburgering	Voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden zijn middelen beschikbaar gesteld.	19					Toevoegen aan het budget voor Inburgering
Einde lening inburgeringsplichtig	Voor het ondersteunen en uitvoeren van de regeling Einde lening inburgeringsplichtig zijn middelen beschikbaar.	8					Toevoegen aan het budget voor Inburgering
WMO abonnementstarief	Uit het Integraal Zorgakkoord volgt compensatie voor gemeenten als gevolg van invoering van het abonnementstarief WMO.			278	266	260	Toevoegen aan het budget voor WMO. En wordt bezien in totale samenhang met WMO-budgetten inclusief reeds aanwezige taakstellingen / negatieve stelposten
Eigen bijdrage huishoudelijke hulp	Uit het Integraal Zorgakkoord volgt compensatie voor gemeenten als gevolg van invoering van invoering de eigen bijdrage huishoudelijke hulp.			252	242	237	Toevoegen aan het budget voor WMO. En wordt bezien in totale samenhang met WMO-budgetten inclusief reeds aanwezige taakstellingen / negatieve stelposten
Terugdraaien eigen bijdrage WMO	Het abonnementstarief voor alle WMO-voorzieningen verdwijnt, daarvoor komt in de plaats de inkomensafhankelijke eigen bijdrage vanaf 2026. Zie hiervoor ook toelichting bij WMO-abonnementstarief en eigen bijdrage huishoudelijke hulp				-563	-551	Toevoegen aan het budget voor WMO. En wordt bezien in totale samenhang met WMO-budgetten inclusief reeds aanwezige taakstellingen / negatieve stelposten
Verwerking op programma 5 Veiligheid, leefomgeving en duurzaamheid		**1**	**1**	**1**	**0**	**0**	
Energielabel C kantoren	Voor de handhaving van Energielabel C bij kantoren door de Omgevingsdienst ontvangen de gemeenten voor 2023-2025 extra middelen, die vanuit 2026-2028 naar voren worden gehaald.	1	1	1			Toevoegen aan het budget voor de Omgevingsdienst
	Subtotaal taakmutaties en DU's	**190**	**197**	**883**	**-246**	**-245**	

De beschikbare middelen vanuit de circulaire zijn opgenomen als raadsbesluit 2 A.

4.2.Septembercirculaire 2023

(diverse programma's en onderdelen Financiën en Algemene dekkingsmiddelen)

Netto-effect septembercirculaire 2023

Het beeld van de septembercirculaire 2023 laat voor de jaren 2023-2027 een opwaartse trend zien in de groei van de accressen. Deze groei heeft voornamelijk betrekking op de loon- en prijscompensatie aangezien het de groei van het gemeentefonds voor volume is bevroren voor de jaren 2023-2025. Dit is conform de afspraak tussen Rijk en VNG om meer stabiliteit in de inkomsten voor gemeenten via het gemeentefonds te bewerkstelligen.

Voor 2023 vindt geen prijsbijstelling meer plaats, maar is wel helderheid over de ruimte die in het BTW-compensatiefonds ontstaat. Gemeenten kunnen voor overheidstaken af te dragen BTW compenseren vanuit het BTW-compensatiefonds. Na landelijke verwerking van de claims worden de niet ingezette middelen uit het fonds toegevoegd aan het gemeentefonds. In deze septembercirculaire zijn hierdoor extra vrij besteedbare middelen toegevoegd, op basis van de afrekening van het BTW-compensatiefonds. Dit is ook de voornaamste verklaring voor de extra vrije middelen in 2023.

Voor 2024-2026 worden extra middelen ontvangen voor het accres als gevolg aanpassingen in de verwachte prijsindex door de hogere inflatie voor met 2024. Vanaf 2026 blijft het "financiële ravijn" bestaan in verband met het eenzijdig door het rijk genomen besluit tot aanpassing van de financiële verhoudingen tussen rijk en gemeenten. In de meicirculaire 2023 had het kabinet een gewijzigde systematiek over hoe om te gaan met de volumegroei aangekondigd. Deze was toen nog niet financieel verwerkt in het gemeentefonds. Voor 2027 is nu wel de volumecomponent toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit leidt tot extra middelen voor dat jaar.

De gevolgen voor 2023 zijn verwerkt in deze 2e Bestuursrapportage 2023. Conform de bij kaderbrief 2023 ingezette lijn is, worden de uitkomsten voor 2024 betrokken bij de 1e Bestuursrapportage 2024 en de jaren vanaf 2025 in de Kadernota 2025. Dit vanuit de achtergrond om met een stabiel en stilstaand beeld voor de inkomsten, gebaseerd op de mei-circulaire 2023, de begroting 2024-2027 op te stellen en te behandelen om zo de eigen koers daarin te blijven varen.

Tabel 3a: Gevolgen septembercirculaire 2023

Septembercirculaire 2023	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Volume en accresontwikkelingen	1.019	954	958	877	2.683
Taakmutaties verrekenen met vrije ruimte	0	124	72	0	-196
Taakmutaties toevoegen aan budgetten of reserves taakmutaties	58	208	60	57	46
Bruto mutaties uitkering sept.circ. 2023	**1.077**	**1.286**	**1.090**	**934**	**2.533**
Taakmutaties toevoegen aan budgetten of reserves taakmutaties	-58	-208	-60	-57	-46
Netto-effect septembercirculaire 2023	**1.019**	**1.078**	**1.030**	**877**	**2.487**
Verwerking in P&C-document	2e burap 2023	1e burap 2024	Kadernota 2025		

Taakmutaties septembercirculaire 2023

Tabel 3b: Taakmutaties/tlv resultaat septembercirculaire 2023

Taakmutaties en DU's regulier	Korte omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	Verwerking
Verwerking op programma 1 Bestuur en dienstverlening, communicatie en participatie		**7**	**7**	**7**	**7**	**0**	
Veilig Wonen	De veiligheid van decentrale bestuurders is een vereiste voor het goed functioneren van het openbaar bestuur. Per 1 oktober 2023 wordt de werkgeversverantwoordelijkheid voor hun veiligheid daarom geëxpliciteerd met een wijziging van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers. Middelen worden ter beschikking gesteld voor 2023-2026	7	7	7	7	0	Toevoegen aan het budget voor het college.
Verwerking op programma 3 Bestrijding van armoede		**51**	**201**	**53**	**50**	**46**	
Participatie	Ter compensatie van de bijzondere verhoging van het wettelijk minimum voor WSW-medewerkers ontvangen gemeenten middelen. De compensatie loopt af.	51	46	42	39	35	Toevoegen aan budget voor participatie
Bijzondere bijstand en vroegsignalering	Aanvullende middelen om stapeling van sociale en maatschappelijke problemen a.g.v. de hoge inflatie te voorkomen.	0	144	0	0	0	Toevoegen aan het budget voor bijzondere bijstand.
Rijksvaccinatieprogramma	De uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie aan zwangere vrouwen gaat naar de gemeenten. Hiervoor ontvangen gemeenten een vergoeding	0	11	11	11	11	Toevoegen aan het budget van de GGD voor de uitvoering van de vaccinaties uit het Rijksvaccinatieprogramma.
	Subtotaal taakmutaties en DU's	**58**	**208**	**60**	**57**	**46**	

De beschikbare middelen vanuit circulaire is opgenomen als raadsbesluit 2 A.

*4.3. Bijdrage aan Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD)**(diverse programma's en onderdelen)***

De hogere bijdrage aan GBD (€ 278.000) wordt veroorzaakt door :

- No Cure No Pay (€ 197.000) Zoals reeds genoemd in de Eerste Bestuursrapportage 2023 zijn het aantal WOZ-bezwaarschriften fors toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit is het gevolg van de No Cure No Pay-bedrijven (NCNP) die grote campagnes voeren op televisie, radio, dag-, week- en huis-aan-huisbladen en via emailcampagnes. Wij verwachten dat het Rijk maatregelen neemt om deze praktijken te voorkomen.
- hogere loonkosten als gevolg van afgesloten cao per 1 januari 2023 (€ 43.000)
- hogere kosten regionale data platform (€ 38.000)

De bijdrage aan GBD wordt doorberekend aan de producten waar zij voor werkzaam zijn (afval, riolering, OZB) en zijn te vinden in de verschillende programma's. De hogere bijdragen vanaf 2024 zijn al in de meerjarenbegroting 2024 opgenomen.

De hogere bijdrage aan GBD is opgenomen als raadsbesluit 2 I.

*4.4. Personeelslasten trainees **(onderdeel financien en overhead)***

Sinds 2018 heeft gemeente Zwijndrecht een "generatiepact-regeling". Een regeling bedoelt om enerzijds de duurzame inzetbaarheid van oudere medewerkers te bevorderen en anderzijds de instroom van jongeren te bevorderen. De instroom van jongeren hebben wij ter hand genomen in de vorm van een traineeprogramma. Een programma dat de jonge talenten faciliteert in zowel hun persoonlijke als vakinhoudelijke ontwikkeling. En waarmee wij in deze uitdagende arbeidsmarkt anticiperen op instroom in onze organisatie. Het traineeprogramma is daarmee ook een opleidingsprogramma, gezien de grote schaarste aan professionals. Dit jaar (1e helft 2023) hebben we vijf trainees in dienst, waarvan 4 doorgestroomd naar een dienstverband, en worden hun salarislasten (ca. € 106.000) voor grootste deel (€ 76.000) gedekt uit de reserve Generatiepact en het restant uit regulier budget voor genereatiepact. Daar een dergelijke onttrekking uit de reserve is aan u als gemeenteraad is voorbehouden, doen wij deze melding.

De personeelslasten zijn opgenomen als raadsbesluit 2 Q.

5. Verbonden partijen

Bijna de helft van onze begroting besteden wij aan verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen GR-en). Wij zijn verplicht om de gemeentelijke begroting aan te laten sluiten op die van de betreffende verbonden partijen. Dit betekent dat de bedragen die de GR (na besluitvorming) opneemt in haar begroting als te ontvangen van de gemeenten, door de gemeenten als uitgaven in hun eigen begroting opgenomen worden.
De tweede bestuursrapportages van enkele verbonden partijen zijn op het moment van het opstellen van deze rapportage nog niet ontvangen. De gevolgen hiervan verwerken wij bij de jaarstukken 2023.

5.1. GR Sociaal - Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) (€ 724.000 nadeel (exclusief inburgering)

Tabel 4: Overzicht mutaties SDD 2023

GRS	Voorjaarsbrief	Najaarsbrief	Verschil
Uitgaven	**2023**	**2023**	
Maatwerkvoorzieningen WMO via SDD (Wmo hulpmid.)	3.132.000	3.140.000	-8.000
Maatwerkdienstverlening 18+ WMO via SDD (WMO ovr.)	4.334.000	4.574.000	-240.000
Begeleiding (WMO) via SDD	4.469.000	4.689.000	-220.000
Dagbesteding (WMO) via SDD	1.718.000	1.641.000	77.000
Inkomensregelingen via SDD (BUIG/Minimabeleid)	25.476.000	25.797.000	-321.000
Begeleide participatie via SDD (WSW)	4.171.000	4.086.000	85.000
Arbeidsparticipatie via SDD	3.376.000	3.260.000	116.000
Treasury		19.000	-19.000
Subtotaal uitgaven	**46.676.000**	**47.206.000**	**-530.000**
Inkomsten			
Gebundelde uitkeringen (o.a. WWB, BBZ, IOAW etc.)	18.605.250	18.496.189	-109.061
Subtotaal uitgaven en inkomsten			**-639.061**
Correctie			
Het voordeel op drechtwerk wordt mogelijk bijde jaarrekening 2023			-85.000
ingezet voor voorziening spaarverlof SW medewerkers			
Per saldo nadeel 2e bestuursrapportage 23			**-724.061**

De najaarsbrief 2023 van de GR Sociaal (voorheen 2e bestuursrapportage) leidt tot een hogere bijdrage voor de gemeenten van € 4,1 miljoen. Voor de begroting van Zwijndrecht betekent dit een nadelig effect van € 530.000. De belangrijkste verklaringen voor deze stijging van de bijdrage zijn:

- Een verhoging van de kosten voor inkomensondersteuning met € 400.000. De reden hiervoor is een verschuiving in de bestandsopbouw (meer gehuwden en gezinnen) waardoor de gemiddelde prijs per uitkering stijgt.
- Als gevolg van een hogere indexering van de landelijke cao stijgen de kosten voor Wmo (Wet Maatschappelijke ondersteuning) huishoudelijke ondersteuning (€ 240.000) en begeleiding (€ 220.000).

Hier staan echter ook een paar dalingen van de bijdrage tegenover:

- Als gevolg van een lager aantal klanten die gebruik maken van de collectieve ziektekostenverzekering voor minima en ondanks de vergroting van het bereik onder minima blijven de werkelijke kosten nog licht achter bij de raming (€ 82.000)
- De bijdrage aan Drechtwerk laat een daling zien van € 85.000. Er moet mogelijk nog een voorziening voor verlofsparen voor SW-medewerkers worden gevormd. Hierover loopt nog een discussie met de accountant en de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten). Als deze voorziening gevormd moet worden, wordt het voordeel op het onderdeel Drechtwerk hiervoor ingezet. We stellen daarom voor het bedrag van € 85.000 op dit moment nog niet mee te nemen in de 2e bestuursrapportage.

- Ook de kosten voor arbeidsparticipatie vallen lager uit (€ 116.000). Door de veranderende samenstelling van het bestand door hogere instroom van statushouders, is ook een andere aanpak nodig. In de tweede helft van 2023 is hiermee gestart waardoor niet alle middelen zijn besteedt.
- De kosten voor dagbesteding vallen € 77.000 lager uit dan verwacht.

De kosten voor inkomensondersteuning worden vanuit het Rijk vergoedt via de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten). De definitieve BUIG-beschikking voor 2023 valt iets lager uit dan de nader voorlopige beschikking. Dit betekent dat er vanuit het Rijk minder dekking beschikbaar wordt gesteld voor de kosten van inkomensondersteuning. De daling van het bijstandsbestand blijft namelijk achter ten opzichte van de landelijke prognose, mede veroorzaakt door een lichte stijging van het bijstandsbestand begin 2023. Hierdoor ontstaat een nadeel aan de batenkant van € 109.000.

Per saldo is het nadeel voor de begroting 2023 van gemeente Zwijndrecht € 724.000.
De hogere bijdrage aan GRS is opgenomen als raadsbesluit 2 F.

5.2. Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJ) (nadeel € 45.000, dekking € 62.000)

Van DGJ (niet onderdeel Service Organisatie Jeugd SOJ) hebben we nog geen tweede bestuursrapportage ontvangen voor het jaar 2023. Hier vindt dus geen bijstelling van de budgetten op plaats.

Wel hebben we geconstateerd dat bij het omzetten van de begroting 2023 naar verplichte taakvelden op basis van de begroting 2023 van DGJ de raming voor de dienstverleningsovereenkomst voor Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) ad € 45.000 is weggevallen. Deze raming melden we hier als nadeel.
Dit kan gedekt worden uit de vrijval van de post ambulante Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) ad € 62.000 uit de reserve taakmutaties. De kosten voor ambulante GGZ zijn al verwerkt in de begroting waardoor dit bedrag niet meer gereserveerd hoeft te worden voor toekomstige kosten. Het resterend bedrag van de vrijval (€ 17.000) storten wij in de algemene reserve.
De hogere bijdrage aan DGJ is opgenomen als raadsbesluit 2 G.

5.3. Service Organisatie Jeugd (nadeel € 980.000)

Bij de 1e bestuursrapportage 2023 is de begroting voor de kosten voor Jeugdhulp verhoogd van iets meer dan € 14 miljoen naar € 17 miljoen. De belangrijkste oorzaken voor deze stijging waren de indexatie van de tarieven van zorgaanbieders en de verwerking van het woonplaatsbeginsel. Dit is ingevoerd in 2022 maar was nog niet meegenomen in de primaire begroting 2023 die in juli 2022 is vastgesteld. Op basis van de 2e bestuursrapportage 2023 stijgen de verwachte kosten voor 2023 met bijna € 280.000. Relatief gezien is dit een zeer beperkte stijging (1,6%). We zien dus dat de maatregelen die wij hebben genomen, zoals het vaststellen van de verordening, volgen en sturen op top 10 duurste casuïstiek, het invoeren van het normenkader, een matigende werking hebben op de stijging van de kosten.
Voor 2023 hebben we in onze begroting voor het jeugdbudget ook een taakstelling opgenomen voor de Top 10 duurste cliënten zoals we die in 2022 kenden. Bij de 1e bestuursrapportage 2023 zagen we al dat door de kostenontwikkeling van deze Top 10 de taakstelling gedeeltelijk is ingevuld, waardoor de taakstelling is teruggebracht tot € 700.000. Ook op basis van de huidige bekende kosten zien we dat de daling van deze 'historische' Top 10 verder doorzet. Echter, er komen nieuwe cliënten bij of bestaande cliënten die eerder niet in de Top 10 voorkwamen, die vanwege inhoudelijke ontwikkelingen duurdere zorg nodig hebben. De kosten van de geleverde jeugdhulp buiten de top 10 zijn dus harder gestegen dan de taakstelling op de top 10.

Dit levert in totaal het nadeel voor de begroting op van € 980.000 (€ 700.000 + € 280.000).

We hebben in nauwe samenwerking met het Vivera Sociaal Wijkteam (VSWT) geïnvesteerd in werkwijzen om de duurste en inhoudelijk meest complexe casuïstiek vooraf, tijdens en achteraf te monitoren. Dit gebeurt ook bij het inzichtelijk maken van afwijkingen van het normenkader door zorgaanbieders. Voor beide werkzaamheden hebben wij een aanvullende opdracht aan het VSWT gegeven om een beschikkingenregisseur aan te stellen. Dit is inmiddels gebeurd. Deze werkwijze geeft zowel ons als het VSWT veel inzicht en handvatten om niet alleen op individueel casusniveau maar ook breder (met aanbieders en contractmanagement) verder bij te sturen. We gaan ons dus nu méér richten op het aan de voorkant komen om waar dat mogelijk is bij te sturen op die factoren in de jeugdhulpuitgaven die binnen de invloedsfeer van gemeenten liggen. Dit zorgt in de eerste plaats en op dit moment vooral voor minder 'meerkosten' (de stijging van de kosten gaat minder hard dan

voorheen). Naast de maatregelen die we hebben getroffen kunnen we niet om de realiteit heen waarin we een tegenwind ervaren van toenemende mentale en sociale problematiek.
De hogere bijdrage aan SOJ is opgenomen als raadsbesluit 2 H.

5.4. GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) (nadeel € 268.500)

Per 02-01-2023 is de cao voor de VRZHZ gewijzigd. Zoals veel cao-wijzigingen is de loonstijging veel hoger dan gebruikelijk door de hoge inflatie. In de begroting 2023 is daar geen rekening mee gehouden. VRZHZ heeft de afgelopen jaren veel bezuinigingsmaatregelen genomen. Het is daarom niet realistisch om te verwachten dat deze wijziging binnen de lopende begroting kan worden opgevangen, Deze wijziging is wel al verwerkt in de begroting 2024 welke u in april j.l. voor zienswijze heeft ontvangen. Voor Zwijndrecht gaat het om een verhoging van de bijdrage in 2023 met € 247.500.

In het raadsvoorstel over de zienswijze op de begroting 2024 bent u geïnformeerd over de herfinanciering van de leningenportefeuille. Deze bestaat uit twee componenten, te weten de disagio van € 210.000 en kosten systeemwijziging van € 290.000. De jaarlijkse bijdrage van € 21.000 voor de boeterente is opgenomen in de 1e bestuursrapportage 2023 van de VRZHZ en wordt nu in onze begroting verwerkt.
De hogere bijdrage aan VR ZHZ is opgenomen als raadsbesluit 2 K.

6. Afwijkingen per programma en onderdelen

Programma 1 Bestuur,dienstverlening, communicatie en participatie

Tabel 5.: Afwijkingen Programma 1

Omschrijving mutatie	2023			2024	2025	2026
	Lasten	Baten	Saldo	saldo	saldo	saldo
Hogere bijdrage aan SGD/GBD (zie hoofdstuk 4.3)	-43		-43			
Meicirculaire- nieuwe procedure verkiezingen (zie hoofdstuk 4.1)	-9		-9			
Septembercirculaire - veilig wonen bestuurders (zie hoofdstuk 4.2)	-7		-7			
Hogere opbrengsten bouwleges		137	137			
Lagere inkomsten leges (o.a. rijbewijzen, huwelijken, etc.)		-75	-75	-75	-75	-75
Resultaat voor bestemming	**-59**	**62**	**3**	**-75**	**-75**	**-75**
Verrekening met reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-59**	**62**	**3**	**-75**	**-75**	**-75**

Bedragen x € 1.000

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 1.248.000	€ 1.665.000	€ 1.405.000	€ 884.000
Omschrijving van de mutatie	**Hogere opbrengst bouwleges**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
De gemeente Zwijndrecht groeit en heeft de ambitie om meer woningen te bouwen om Zwijndrecht een impuls te geven. Sinds het begin van het vorige raadsprogramma is fors geïnvesteerd in het zoeken naar locaties en het vergroten van de plancapaciteit. De ontwikkelingen leiden steeds vaker tot een aanvraag omgevingsvergunning, waarvoor we leges in rekening brengen. Dit zorgt in 2023 voor incidentele meeropbrengsten bouwleges van € 137.000.				
Bedrag van de mutatie	2023	2024	2025	2026
VOORDEEL	€ 137.000	0	0	

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 290.000	€ 290.000	€ 290.000	€ 290.000
Omschrijving van de mutatie	**Lagere inkomsten leges (o.a. rijbewijzen, huwelijk, etc.)**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			

Burgers kiezen er steeds meer voor om de aanvraag voor een rijbewijs digitaal te doen. Er worden daardoor minder aanvragen aan de balie bij publiekscontacten gedaan. Inkomsten leges rijbewijzen dienen daarom structureel met € 50.000 naar beneden bijgesteld te worden omdat het aantal digitale aanvragen toeneemt. De gemeente loopt daardoor het gemeentelijk deel van de leges mis omdat de aanvraag via het Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) verloopt in plaats van via de gemeente. Voor het uitreiken van het rijbewijs aan de balie ontvangt de gemeente een bijdrage van het RDW die lager is dan de gemeentelijke leges.

Bruidsparen kiezen er vaker voor om kosteloos of voor laag tarief te trouwen en elders een ceremonieel huwelijk te organiseren daardoor loopt de gemeente leges mis. Inkomsten leges burgerlijke stand dienen daarom structureel met € 15.000 naar beneden bijgesteld te worden.

De inkomsten van de parkeervergunningen c.q ontheffingen blijven achter omdat er structureel minder vergunningen aangevraagd worden. Het begrote budget dient daarom met € 10.000 naar beneden bijgesteld te worden.

Wij vragen u daarom de inkomsten structureel te verlagen met in totaal € 75.000 per jaar.

Bedrag van de mutatie	2023	2024	2025	2026
NADEEL	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000

Programma 2 Wonen, Bouwen en Wooncarriere

Tabel 6: Afwijkingen Programma 2

Omschrijving mutatie	**2023**			**2024**	**2025**	**2026**
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**saldo**	**saldo**	**saldo**
Onderuitputting budgetten (zie bijlage B)	967		967			
Hogere bijdrage Groeiagenda	-31		-31	-67		
Sloopkosten Anna Paulownastr. 6	-100		-100			
Versterken dakconstructie sportzaal Den Dam	-50		-50			
Budgetoverhevelingen naar 2024 (zie bijlage C)	266		266	-266		
Meicirculaire-goed verhuurderschap (zie hoofdstuk 4.1)	-16		-16			
Aanpassing begroting bouwgrondexploitatie	3.045	-3.892	-847			
Resultaat voor bestemming	**4.081**	**-3.892**	**189**	**-333**	**0**	**0**
Verrekening met reserves	269	312	581	266	0	0
Resultaat na bestemming	**4.350**	**-3.580**	**770**	**-67**	**0**	**0**

Bedragen x € 1.000

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 656.000	€ 656.000	€ 656.000	€ 656.000
Omschrijving van de mutatie	**Hogere bijdrage Groeiagenda**			
Soort mutatie	Afwijking begroting / externe ontwikkeling			

Als gevolg van het toepassen van het inflatiepercentage is de bijdrage voor de Groeiagenda/Smart Delta Drechtsteden aan de Servicegemeente Dordrecht verhoogd. Dit betekent voor 2023 een nadeel voor de exploitatie van € 31.000 en voor 2024 € 67.000. Deze correcties op de budgetten 2023 en 2024 zijn incidenteel. In 2024 worden afspraken gemaakt over een nieuw financieel stelsel vanaf 2025 in de triple helix organisatie Smart Delta Drechtsteden. U wordt geïnformeerd over de nieuwe afspraken.

De hogere bijdrage aan Groeiagenda is opgenomen als raadsbesluit 2 B.

Bedrag van de mutatie	2023	2024	2025	2026
NADEEL	€ 31.000	€ 67.000	0	0

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000
Omschrijving van de mutatie	**Sloopkosten Anna Paulownastraat 6**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
In 2022 is het uitvoeringsplan vastgoed vastgesteld. Hierin is besloten dat de locatie aan de Anna Paulownastraat 6 gesloopt gaat worden. Deze locatie is d.m.v. leegstandsbeheer enige tijd verhuurd geweest. Om technische redenen is het niet langer mogelijk gebleken dit pand in stand te houden. De veiligheid kan niet langer worden geborgd. Inmiddels staat dit gebouw al enige tijd leeg en is het rondom dichtgetimmerd vanwege vandalisme. Het is noodzakelijk het gebouw op korte termijn te slopen. De verwachte kosten hiervan vallen echter tegen doordat er asbest en bodemvervuiling zit. Ook zijn aanvullende flora- en fauna-onderzoeken vereist. De kosten voor de sloop van het gebouw inclusief onderzoeks- en begeleidingskosten bedragen daardoor € 100.000 en dit kunnen we niet opvangen binnen het onderhoudsbudget van de gehele vastgoedportefeuille. Wij stellen u daarom voor een aanvullend budget van € 100.000 beschikbaar te stellen. **Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 C.**				
Bedrag van de mutatie **NADEEL**	**2023** € 100.000	**2024**	**2025**	**2026**

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000
Omschrijving van de mutatie	**Versterken dakconstructie sportzaal Den Dam**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
In 2013 zijn door HVC zonnepanelen geplaatst op het platte, hogere dak van Sportzaal Den Dam in Heerjansdam. Tijdens onderhoudswerkzaamheden aan de sportzaal is geconcludeerd dat er te veel water blijft liggen op het dak. Om te achterhalen waar dit probleem vandaan komt zijn er metingen uitgevoerd en is er onderzoek gedaan naar de dakconstructie. Hieruit blijkt dat het dak iets is doorgezakt waardoor er water blijft liggen. Doordat er teveel water blijft liggen op het dak neemt het gewicht toe. Dit is niet wenselijk. Noodzakelijke herstelwerkzaamheden zijn daarom uitgevoerd voor een bedrag van € 135.000 waarvan het grootste deel is opgevangen binnen het onderhoudsbudget van de gehele vastgoedportefeuille. Voor een restantbedrag van € 50.000 vragen wij u éénmalig aanvullend budget beschikbaar te stellen. **Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 D.**				
Bedrag van de mutatie **NADEEL**	**2023** € 50.000	**2024**	**2025**	**2026**

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	0	0	0	0
Omschrijving van de mutatie	**Aanpassing bouwgrondexploitatie**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
Onlangs hebben we een nieuw Meerjaren Programma Gebiedsontwikkeling (MPG) 2024 vastgesteld. Hierover bent u via raadsinformatiebrief met kenmerk 2022-0154127 d.d. 24-10-2023 geïnformeerd. Het nieuwe MPG heeft tot gevolg dat de in de begroting 2023 opgenomen cijfers aanpassingen behoeven, zowel in de exploitatie als in de reserves en voorzieningen. De aanpassingen lopen budgettair neutraal; het heeft geen effect op het geraamd resultaat. In de primaire begroting 2024 en verder hebben we al rekening gehouden met deze aanpassingen. **De verwerking van de mutaties in de bouwgrondexploitatie is opgenomen als raadsbesluit 3.**				
Bedrag van de mutatie **Budgettair neutraal**	**2023** 0	**2024** 0	**2025** 0	**2026** 0

Programma 3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie

Tabel 7.: Afwijkingen Programma 3

Omschrijving mutatie	2023			2024	2025	2026
	Lasten	Baten	Saldo	saldo	saldo	saldo
Opvang ontheemden	-4.200	6.000	1.800			
Hogere bijdrage GRS (zie hoofdstuk 5)	-615	-109	-724			
Teruggave 2022 bijdrage Drechtwerk	53		53			
Septembercirc -participatie (zie hoofdstuk 4.2)	-51		-51			
Meicirculaire-diverse taakmutaties (zie hoofdstuk 4.1)	-338		-338			
Onderuitputting budgetten (zie bijlage B)	126		126	126	126	126
Resultaat voor bestemming	**-5.025**	**5.891**	**866**	**126**	**126**	**126**
Verrekening met reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-5.025**	**5.891**	**866**	**126**	**126**	**126**

Bedragen x € 1.000

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 1.229.000			
Omschrijving van de mutatie	**Opvang ontheemden**			
Soort mutatie	Afwijking begroting / externe ontwikkeling			
Voor opvang van ontheemden ontvangen wij van het Rijk € 6,0 miljoen. De verwachte kosten zullen € 5,4 miljoen bedragen. Vanuit het jaarrekeningsaldo 2022 was ook het positieve saldo van € 1,2 miljoen overgeheveld. Per saldo zullen wij dit jaar ongeveer € 1,8 miljoen overhouden, die ten gunste van het resultaat komt. **De verwerking van deze mutaties is opgenomen als raadsbesluit 2 E.**				
Bedrag van de mutatie	2023	2024	2025	2026
VOORDEEL	€ 1.800.000			

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	0			
Omschrijving van de mutatie	**Teruggave 2022 bijdrage Drechtwerk**			
Soort mutatie	Afwijking begroting / externe ontwikkeling			
In de jaarrekening 2022 hebben we op basis van de voorlopige jaarrekening van de GR Drechtwerk een raming opgenomen voor het bedrag dat we terugontvangen. De daadwerkelijke terugbetaling van de deelnemersbijdrage is hoger. Dit leidt tot een eenmalig voordeel in 2023. Dit is tevens de laatste afrekening van de GR Drechtwerk. Vanaf 2023 maakt Drechtwerk onderdeel uit van de GR Sociaal.				
Bedrag van de mutatie	2023	2024	2025	2026
VOORDEEL	€ 53.000			

Programma 4 Welzijn, Zorg, Sport en Cultuur

Tabel 8.: Afwijkingen Programma 4

Omschrijving mutatie	**2023**			**2024**	**2025**	**2026**
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**saldo**	**saldo**	**saldo**
Terugvorderingen subsidies		75	75			
Hogere bijdrage aan DGJ/SOJ (zie hoofdstuk 5.3)	-980		-980			
Hogere bijdrage aan DGJ (zie hoofdstuk 5.2)	-45		-45			
Onderuitputting budgetten (zie bijlage B)	270		270	87	23	23
Budgetoverhevelingen naar 2024 (zie bijlage C)	300		300	-300		
Hogere baten Beschermd wonen		568	568			
Meicirculaire-diverse taakmutaties (zie hooffstuk 4.1)	-36	210	174			
Resultaat voor bestemming	**-491**	**853**	**362**	**-213**	**23**	**23**
Verrekening met reserves	-317	62	-255	300	0	0
Resultaat na bestemming	**-808**	**915**	**107**	**87**	**23**	**23**

Bedragen x € 1.000

Huidig budget	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	diverse			
Omschrijving van de mutatie	**Terugvorderingen subsidies**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
Jaarlijks rapporteren we in de Tweede bestuursrapportage over de terugvorderingen dan wel nabetalingen op verleende subsidies in het voorgaande jaar. Subsidies worden jaarlijks vanaf de zomerperiode vastgesteld, als alle informatie conform de subsidieverordening is ontvangen. Er is op 7 subsidies sprake van een terugvordering. Per saldo levert dit een voordeel op van € 75.000.				
Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
VOORDEEL	€ 75.000			

Huidig budget	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	€ 1.465.000	€ 1.495.000	€ 1.025.000	€ 775.000
Omschrijving van de mutatie	**Hogere baten Beschermd wonen**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
De taken rond beschermd wonen worden deels in regionaal verband uitgevoerd en deels lokaal (Een plek voor iedereen). De gemeente Dordrecht voert als centrumgemeente de administratie over het regionale deel. Er wordt periodiek gerapporteerd over de (financiële) voortgang. We hebben rekening gehouden in de begroting met een teruggaaf van € 1.465.000. Op basis van de meeste recente inschattingen wordt dit € 215.000 hoger. Daarnaast hebben we na het vaststellen van de jaarrekening 2022 nog een extra baat (overschot) ontvangen over 2022 ter hoogte van € 353.000. Beide kunnen ten gunste van het resultaat 2023 komen.				
Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
VOORDEEL	€ 568.000	0	0	0

Programma 5 Duurzame en veilige leefomgeving

Tabel 9.: Afwijkingen Programma 5

Omschrijving mutatie	2023			2024	2025	2026
	Lasten	Baten	Saldo	saldo	saldo	saldo
Hogere bijdrage aan SGD/GBD (zie hoofdstuk 4.3)	-15		-15			
Hogere bijdrage aan VR ZHZ (zie hoofdstuk 5.4)	-269		-269			
Hogere kosten baggeren stedelijk gebied	-70		-70			
Hogere kosten onderhoud havens	-100		-100			
Kosten onderhoud watergangen	-130		-130	-16	-16	-16
Kosten Beheer parkboerderij Kiboehoeve	-66		-66	-66	-66	-66
Budgetoverhevelingen naar 2024 (zie bijlage C)	941		941	-941		
Onderuitputting budgetten (zie bijlage B)	420	580	1.000			
Resultaat voor bestemming	**711**	**580**	**1.291**	**-1.023**	**-82**	**-82**
Verrekening met reserves	-941	0	-941	941	0	0
Resultaat na bestemming	**-230**	**580**	**350**	**-82**	**-82**	**-82**

Bedragen x € 1.000

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 183.000	€ 159.000	€ 111.000	€ 215.000
Omschrijving van de mutatie	**Hogere kosten baggeren stedelijk gebied**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			

Het budget voor het uitvoeren van baggerwerkzaamheden in het stedelijk gebied zal in 2023 overschreden worden als gevolg van de ontvangstplicht voor baggerspecie en prijsstijgingen in de markt.

Ontvangstplicht baggerspecie 2022

Achteraf brengt het waterschap een bedrag in rekening voor de ontvangstplicht van baggerspecie uit het schouwvak 2022. De kosten hiervan bedragen éénmalig € 40.000.

Prijsstijgingen

Naar aanleiding van de marktconjunctuur is er een substantiële kostenstijging zichtbaar. Voor het baggeren zijn de kosten als gevolg hiervan € 30.000 hoger.

Op dit moment wordt er een waterbeheerplan opgesteld, welke in 2024 in het bestuurlijke besluitvormings-proces wordt gebracht. De financiële gevolgen voortvloeiend uit het waterbeheerplan worden dan ook meerjarig inzichtelijk gemaakt.

Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 L.

Afwijking van de mutatie	2023	2024	2025	2026
NADEEL	€ 70.000	0	0	0

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 536.000	€ 168.000	€ 168.000	€ 168.000
Omschrijving van de mutatie	**Hogere kosten onderhoud havens**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			

Het budget wordt overschreden door onvoorziene werkzaamheden, voorbereidende werkzaamheden voor baggerwerkzaamheden, baggerwerkzaamheden in de havens Balkengat en Oostkeetshaven en prijsstijgingen.

Onvoorziene werkzaamheden

De onvoorziene werkzaamheden bestonden onder andere uit het ruimen van drijfvuil en extra werkzaamheden voor het behoud van bomen. De extra kosten voor het uitvoeren van deze onvoorziene werkzaamheden bedragen € 20.000.

Voorbereidende kosten baggeren

Er zijn in 2023 voorbereidende kosten (€ 20.000) gemaakt voor het baggeren van havens, waaronder extra inpeilingen en het actualiseren van waterbodemonderzoek.

Baggeren havens Balkengat en Oostkeetshaven
In 2023 zijn de havens Balkengat en Oostkeetshaven gebaggerd. Deze werkzaamheden zijn lastig te ramen omdat de hoeveelheid bagger afhankelijk is van de vorming van rivierslib. De kosten voor deze baggerwerkzaamheden zijn € 40.000 hoger uitgekomen dan het budget dat u beschikbaar stelde in de 2e bestuursrapportage 2022.
Prijsstijgingen
Naar aanleiding van de marktconjunctuur is er een substantiële kostenstijging zichtbaar. Als gevolg hiervan waren de kosten in 2023 € 20.000 hoger.
Op dit moment wordt er een waterbeheerplan opgesteld, welke in 2024 in het bestuurlijke besluitvormingsproces wordt gebracht. De financiële gevolgen voortvloeiend uit het waterbeheerplan worden dan ook meerjarig inzichtelijk gemaakt.
Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 M.

Afwijking van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
NADEEL	€ 100.000			

Huidig budget	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	€ 161.000	€ 161.000	€ 161.000	€ 161.000
Omschrijving van de mutatie	**Kosten onderhoud watergangen**			
Soort mutatie	Afwijking begroting / externe ontwikkeling			

Het budget voor het onderhouden van sloten en vijvers zal in 2023 overschreden worden door onvoorziene werkzaamheden, rietgroei, de verplichting om een zwemwaterlocatie officieel in te richten en prijsstijgingen in de markt.
Onvoorziene werkzaamheden
In 2023 zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd als gevolg van onvoorziene omstandigheden, waaronder het vervangen van een fontein, het herstellen van een uitspoeling, beluchten van water als gevolg van zware neerslag en het plaatsen van faunatrappen. Ook zijn er in de sloot langs het spoor containers (tanks) geplaatst om te kunnen voorzien in bluswater in het geval van calamiteiten. In totaal is hier € 37.000 mee gemoeid. Ook is er structureel € 1.000 per jaar nodig voor het onderhoud van deze containers.
Rietgroei
Rietgroei neemt toe door klimaatverandering. We hebben extra onderhoud uitgevoerd op plekken waar riet overlast geeft. De kosten hiervan bedragen éénmalig € 15.000.
Zwemwaterlocatie
Begin dit jaar is de zwemlocatie 't Waaltje gekwalificeerd als officiële zwemlocatie door de provincie Zuid Holland. Daardoor heeft de omgevingsdienst Midden-Holland ons verzocht om deze locatie te gaan inrichten conform het protocol 'Handreiking fysieke veiligheid zwemmers in oppervlaktewater'. Om hieraan te voldoen zijn diverse werkzaamheden verricht zoals het aanbrengen van drijflijnen, egaliseren en ondiep maken van het onderwatertalud, het plaatsen van mobiele toiletten en extra prullenbakken. De kosten hiervan bedragen € 48.000 waarvan € 15.000 voor beheer en onderhoud. De onderhoudskosten zijn structureel. Het onderhoud bestaat o.a. uit het herstel van kuilen op het strandje, uitvlakken van het onderwatertalud en het schoonmaken van de mobiele toiletten.
Prijsstijgingen
Naar aanleiding van de marktconjunctuur is er een substantiële kostenstijging zichtbaar. De extra kosten bedroegen € 30.000 in 2023.
Op dit moment wordt er een waterbeheerplan opgesteld, welke in 2024 in het bestuurlijke besluitvormingsproces wordt gebracht. De financiële gevolgen voortvloeiend uit het waterbeheerplan worden dan ook meerjarig inzichtelijk gemaakt.
Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 N.

Afwijking van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
NADEEL	€ 130.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 142.000	€ 145.000	€ 145.000	€ 145.000
Omschrijving mutatie	**Kosten beheer parkboerderij Kiboe Hoeve**			
Soort mutatie	Afwijking begroting / externe ontwikkeling			

Onderhoud parkboerderij

Op 15 juni 2021 (2021-0072905) heeft de gemeenteraad in de carrousel het voorstel besproken voor de bouw van een nieuwe parkboerderij op een nieuwe locatie in het zuiden van het Develpark. Bij besluitpunt 6 staat opgenomen dat structureel extra budget benodigd is (€ 32.000) voor extra kosten ten aanzien van onderhoud, verzekeringen, beheer en belastingen en dit mee te nemen in de afweging bij de Kadernota 2022. Nu de nieuwe parkboerderij is opgeleverd en open is voor bezoekers wordt voorgesteld de voorgenoemde mutatie (€ 32.000) te verwerken in deze bestuursrapportage.

Beheer en exploitatieovereenkomst Drechtwerk Groen

In de huidige beheerovereenkomst staat opgenomen dat de gemeente Zwijndrecht € 143.000 exclusief BTW als tegenprestatie betaalt aan Drechtwerk Groen (prijspeil 2021) voor het beheer van de parkboerderij.

Voor de nieuwe parkboerderij heeft Drechtwerk Groen een nieuwe prijsindicatie afgegeven. In samenspraak met Drechtwerk Groen is de prijsindicatie doorgenomen en is gezocht naar optimalisaties. Dit heeft geleid tot een nieuwe beheerfee van € 177.000 exclusief BTW voor de nieuwe parkboerderij. De nieuwe beheerfee is € 34.000 hoger. De stijging heeft voornamelijk te maken met de marktconjunctuur. Uit navraag blijkt dat ook bij andere parkboerderijen die Drechtwerk Groen beheert (Drechtsteden) dezelfde financiële discussie inzake de beheerfee heeft plaatsgevonden.
De totale structurele financiële mutatie in dit voorstel bedraagt: € 32.000 + € 34.000 = € 66.000. Wij stellen u voor het exploitatiebudget vanaf 2023 structureel met in totaal € 66.000 te verhogen.
Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 O.

Bedrag van de mutatie	2023	2024	2025	2026
NADEEL	€ 66.000	€ 66.000	€ 66.000	€ 66.000

6. Onderdeel Financiën

Tabel 10.: Afwijkingen Onderdeel Financien

Omschrijving mutatie	2023			2024	2025	2026
	Lasten	Baten	Saldo	saldo	saldo	saldo
Vrijval reserves		226	226			
Compensatie GBD gemiste precario-inkomsten		200	200			
Dekking personeelslasten trainees (zie hoofdstuk 4.4)	30		30			
Donatie hulp aardbeving Marokko	-45		-45			
Hogere bijdrage aan SGD/GBD (zie hoofdstuk 4.3)	-219		-219			
Invulling taakstelling onderuitputting (zie hoofdstuk 1.5)	-474		-474			
Resultaat voor bestemming	**-708**	**426**	**-282**	**0**	**0**	**0**
Verrekening met reserves	-226	45	-181	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-934**	**471**	**-463**	**0**	**0**	**0**

Bedragen x € 1.000

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	0			
Omschrijving van de mutatie	**Vrijval reserves**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			

Zwijndrecht heeft diverse bestemmingsreserves die zijn ingesteld voor een bepaald doel. Het periodiek screenen en toetsen van deze reserves is gewenst om te blijven aansluiten op wettelijke BBV-kaders (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) en op actualiteit van de betreffende middelen in de reserves. In de afgelopen tijd hebben we de volgende twee reserves nader onderzocht: Reserve Taakmu-

taties algemene uitkering en Reserve Organisatieverandering.

Reserve Taakmutaties algemene uitkering

Via de algemene uitkering gemeentefonds ontvangt de gemeente taakmutaties of decentralisatie-uitkeringen. Dit zijn (aanvullende) middelen waar het kabinet van aangeeft dat gemeenten die geacht worden in te zetten voor over het algemeen nog nieuw en uit te voeren beleid door de gemeente zelf of door gemeenschappelijke regelingen. Regulier beleid binnen Zwijndrecht is om deze middelen te storten in de reserve Taakmutaties algemene uitkering als ze nog niet direct aan inhoudelijke budgetten worden toegevoegd. Uit een nadere screening blijkt dat in de reserve nog veelal incidentele middelen zitten uit het verleden die niet meer nodig zijn. Achtergrond is dat de kosten in het verleden al in de jaarrekeningen zijn verwerkt of de uitvoering het beleid inmiddels is vormgegeven ten laste van de algemene middelen of de uitvoering reeds door o.a. de SDD heeft plaatsgevonden en niet bij ons zijn opgehaald. Voor 2023 valt incidenteel € 136.000 vrij en stellen wij u voor deze middelen te storten in de algemene reserve in het kader van financiele strategie (algemene reserve versterken).

Reserve Organisativerandering

Er is een reserve gevormd om eventuele kosten bij een organisatieverandering te kunnen dekken, zoals frictiekosten. Wij verwachten op korte termijn geen organisatieverandering, hierdoor kan deze reserve (€ 90.000) vrij vallen. In het kader van financiële strategie stellen wij u voor deze vrijval te storten in de algemene reserve. Hierna kan deze reserve worden opgeheven.

De verwerking van deze mutaties maakt onderdeel uit van raadsbesluit 5 A/B.

Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Budgettair neutraal	0			

Huidig budget in	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	0	0	0	0
Omschrijving van de mutatie	**Compensatie GBD gemiste precario-inkomsten**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
Van 2018 tot en met 2020 heeft de gemeente minder precario ontvangen, zoals we in de Jaarstukken 2021 (pag 96) hebben aangegeven. Met de Gemeentebelastingen (GBD) is de afspraak gemaakt dat het nadeel voor de gemeente wordt gecompenseerd. Beide partijen zijn het eens over de hoogte van het te compenseren bedrag van € 200.000. Dit jaar wordt het bedrag aan ons overgemaakt.				
Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
VOORDEEL	€ 200.000	0	0	0

Huidig budget in	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	0	0	0	0
Omschrijving van de mutatie	**Donatie hulp aardbeving Marokko**			
Soort mutatie	Afwijking begroting / Externe ontwikkeling			
De gemeente heeft namens college en raad een donatie gedaan voor hulp na aardbeving in Marokko tot een bedrag van € 45.000 aan Rode Kruis. In de begroting is dit niet voorzien en we hebben geen budget om deze incidentele uitgave te dekken. Wij stellen u voor dit bedrag te dekken uit de algemene reserve. **Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 P.**				
Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Budgettair neutraal	€ 0	0	0	0

7. Onderdeel Algemene dekkingsmiddelen

Tabel 11.: Afwijkingen Onderdeel Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving mutatie	2023			2024	2025	2026
	Lasten	Baten	Saldo	saldo	saldo	saldo
Bruto alg uitkering- meicirc. 2023 (zie hoofdstuk 4.1)		-120	-120			
Bruto alg uitkering- septembercirc. 2023 (zie hoofdstuk 4.2)		1.077	1.077			
Hogere rentelasten	-661		-661			
Resultaat voor/na bestemming	**-661**	**957**	**296**	**0**	**0**	**0**
Verrekening met reserves	0	0	0			
Resultaat na bestemming	**-661**	**957**	**296**	**0**	**0**	**0**

Bedragen x € 1.000

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 39.000	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000
Omschrijving van de mutatie	**Hogere rentelasten**			
Soort mutatie	Afwijking begroting / externe ontwikkeling			
Wij verwachten dit jaar hogere rentekosten ad € 661.000 en wordt veroorzaakt doordat het rentepercentage voor de kortlopende leningen hard is gestegen mede veroorzaakt door de verhoging van de rente door de Europese Centrale Bank. Het beleid is om zoveel mogelijk kort te lenen omdat over de afgelopen jaren de rente hierop gemiddeld lager was. In de begroting 2024-2027 hebben we al rekening gehouden met de hogere rentepercentage. **Het verzoek om een aanvullend budget is pgenomen als raadsbesluit 2U.**				
Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
NADEEL	€ 661.000			

8. Onderdeel Overhead

Tabel 12.: Afwijkingen Onderdeel Overhead

Omschrijving mutatie	2023			2024	2025	2026
	Lasten	Baten	Saldo	saldo	saldo	saldo
Personeelslasten trainees (zie hoofdstuk 4.4)	-106		-106			
Hogere bijdrage SGD	-228		-228			
Hogere CAR-verzekeringspremie	-100		-100			
Lagere doorbelastingen projecten	-185		-185			
Resultaat voor bestemming	**-619**	**0**	**-619**	**0**	**0**	**0**
Verrekening met reserves	0	76	76	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-619**	**76**	**-543**	**0**	**0**	**0**

Bedragen x € 1.000

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 5.685.000	€ 6.159.000	€ 6.139.000	€ 6.139.000
Omschrijving van de mutatie	**Hogere bijdrage SGD (Servicegemeente Dordrecht)**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
Per 02-01-2023 is de CAO voor de SGD gewijzigd. Zoals veel CAO wijzigingen is de loonstijging veel hoger dan gebruikelijk door de hoge inflatie. In de begroting 2023 is daar geen rekening mee gehouden. Voor Zwijndrecht gaat het om een verhoging van de bijdrage met € 183.000. Verder is over 2022 een BTW-verrekening plaatsgevonden ad € 45.000. De totale bijdrage aan SGD bedraagt aldus € 228.000. **De hogere bijdrage aan SGD is opgenomen als raadsbesluit 2 J.**				
Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
NADEEL	€ 228.000			

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 224.000	€ 224.000	€ 224.000	€ 224.000
Omschrijving van de mutatie	**Hogere CAR-verzekeringspremie**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
De premie voor CAR-verzekering (Construction All Risk) voor de bouwwerken (investeringsprojecten) wordt berekend op basis van begroting/aanname (op basis van 2021). Achteraf wordt het verrekend naar aanleiding van de werkelijke kosten. Er heeft een naverrekening plaatsgevonden over 2022 omdat de werkelijke kosten van investeringen behoorlijk hoger waren dan geraamd (bijvoorbeeld bouw zwembad). **Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 R.**				
Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
NADEEL	€ 100.000			

Huidig budget in	2023	2024	2025	2026
	€ 1.007.000	€ 860.000	€ 860.000	€ 860.000
Omschrijving van de mutatie	**Lagere doorbelastingen naar projecten**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
In de begroting 2023 hebben we rekening gehouden met de doorbelastingen van uren en overhead naar de projecten van de uitvoerende afdelingen en van de beleidsafdelingen. Het uitgangspunt voor doorbelastingen is en blijft kosten daar verantwoorden (en toerekenen) waar ze horen. De beleidsafdelingen leveren indirect (via het beleid) een bijdrage aan de projecten en zijn niet direct betrokken bij de uitvoering van de projecten. Daarom vindt er vanuit de beleidsafdelingen geen doorbelasting meer plaats vanaf 2023. Dit resulteert voor de begroting 2023 in een nadeel van € 185.000. Dit bedrag wordt niet doorbelast naar de grondexploitaties. Per saldo geeft de gemeente niet méér geld uit, maar is de dekking verschoven naar de begroting. In de meerjarenbegroting 2024-2027 en in de geactualiseerde grondexploitaties hebben we al rekening gehouden met voorgaande wijziging van de doorbelastingen. **Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 S.**				
Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
NADEEL	€ 185.000	0	0	0

9. Onderdeel Vennootschapsbelasting

Tabel 13.: Afwijkingen Onderdeel Vennootgschapsbelasting

Omschrijving mutatie	**2023**			**2024**	**2025**	**2026**
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**saldo**	**saldo**	**saldo**
Te betalen Vennootschapsbelasting	-117		-117			
Resultaat voor bestemming	**-117**	**0**	**-117**	**0**	**0**	**0**
Verrekening met reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-117**	**0**	**-117**	**0**	**0**	**0**

Bedragen x € 1.000

Huidig budget	2023	2024	2025	2026
	€ 26.000	€ 26.000	€ 26.000	€ 26.000
Omschrijving van de mutatie	**Hogere vennootschapsbelasting**			
Soort mutatie	Afwijking begroting			
Bij de jaarstukken 2021 is een bedrag van € 19.000 als te betalen vennootschapsbelasting geschat over het jaar 2021. Het werkelijke bedrag bij de aangifte is € 136.000. Het verschil kan verklaard worden doordat er meer grond is verkocht dan geschat en de belaste reclameopbrengsten werden nog niet meegenomen. Er moet nog een bedrag van € 117.000 worden bijgeraamd. Op dit moment verwachten we geen afwijking ten opzichte van de raming voor 2022. **Het verzoek om een aanvullend budget is opgenomen als raadsbesluit 2 T.**				
Bedrag van de mutatie	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
NADEEL	€ 117.000			

7. Reserves en Voorzieningen

7.1 Verloop reserves

Bij de diverse programma's zijn er verrekeningen (toevoegingen/onttrekkingen) met de reserves. Dit heeft gevolgen voor de omvang van de totale reserves. Hieronder vindt u in een geactualiseerd overzicht de reserves (verwachte omvang) per eind 2023.

Tabel 14: Overzicht verloop reserves

Reserves	Verloop 2023			
	Saldo begin 2023 (jaarrek 2022)	Totale vermeer-deringen	Totale vermin-deringen	Verwachte saldo eind 2023
Algemene reserves				
Algemene reserve	24.150	**9.655**	**10.820**	22.985
Weerstandsvermogen Grondbedrijf	1.411	**221**	**154**	1.478
Subtotaal Algemene reserves	**25.561**	**9.876**	**10.974**	**24.463**
Bestemmingsreserves				
Reserve Gerealiseerde Winstpotentie Grondbedrijf	2.943	**152**	**411**	2.684
Reserve Uitvoeringsprogr. Gebiedsontwikkeling	18.437	**548**	**204**	18.781
Reserve Taakmutaties algemene uitkering	1.710	**292**	**1.273**	729
Egalisatiereserve Reiniging	91	**0**	**0**	91
Reserve Organisatieveranderingen	90	**0**	**90**	0
Reserve Kapitaaldekking afschrijvingen	21.853	**0**	**1.731**	20.122
Reserve Investeringsfonds	1.900	**0**	**0**	1.900
Reserve Generatiepact	76	**0**	**76**	0
Reserve Thuis in Zwijndrecht	63	**0**	**0**	63
Reserve Bomenfonds	57	**0**	**0**	57
Reserve Covid-19	1.373	**0**	**64**	1.309
Subtotaal Bestemmingsreserves	**48.593**	**992**	**3.849**	**45.736**
Totaal reserves	**74.154**	**10.868**	**14.823**	**70.199**

Bedragen x € 1.000

7.2. Algemene reserve

Na diverse mutaties in 2023 zal de omvang van het algemene reserve naar verwachting per 31 december 2023 er als volgt uitzien:

Tabel 15: Overzicht vermeerderingen en verminderingen algemene reserve

Stand 1 januari 2023			**24.150**
Vermeerderingen:	***Raadsbesluit nr en d.d.***		
- verkoopopbrengst Pier 14	2022-0178641 d.d. 20-12-2022	958	
- jaarresultaat 2022	2023-0057663 d.d. 04-07-2023	6.947	
- 2e burap 2023 (overhevelen budgetten naar 2024)	2023-0154777 d.d. 19-12-2023	1.507	
- vrijval reserves	2023-0154777 d.d. 19-12-2023	243	
Totale vermeerderingen			**9.655**
Verminderingen			
Raadsprogramma 2.0	2022-0165171 d.d. 08-11-2022	885	
Amendement - tegemoetkoming woonlasten	2022-0165171 d.d. 08-11-2022	710	
Overgeheveld budget 2022 (2e burap 2022)	2022-0178641 d.d. 20-12-2022	2.126	
Resultaatbestemming 2022 (jaarrekening 2022)	2023-0057663 d.d. 04-07-2023	4.502	
Programma duurzaamheid	2022-0165171 d.d. 08-11-2022	629	
Hooge Nesse	2022-0165171 d.d. 08-11-2022	33	
Kwaliteitsimpuls wijkteams	2022-0165171 d.d. 08-11-2022	100	
GVVP	2021-0132132 d.d. 14-12-2021	252	
Nota VGZ	2019-0015723 d.d. 10-12-2019	54	
1e burap 2023	2023-0071313 d.d. 04-07-2023	693	
Donatie hulp aardbeving Marokko	2023-0154777 d.d. 19-12-2023	45	
Afwaardering boekwaarden te slopen school Schaepmanlaan	2023-0123408 d.d. 31-10-2023	91	
Afwaardering boekwaarden te slopen scholen	2023-0039643 d.d. 31-10-2023	700	
Totale verminderingen			**10.820**
Verwachte stand per 31 december 2023			**22.985**

Bedragen x € 1.000

NB.: Het geprognosticeerd jaarresultaat 2023 verrekenen wij pas in 2024 met de reserve bij de vaststelling van de jaarstukken 2023.

7.3. Voorzieningen

Naar aanleiding van een nieuw Meerjaren Programma Gebiedsontwikkeling dient de mutatie met de Voorziening Stedelijke Ontwikkeling aangepast te worden (Zie Programma 2).

8. Investeringsprogramma 2023

Toelichtingen investeringen

In dit hoofdstuk geven wij een overzicht van de gemeentelijke investeringen op programmaniveau en naar soort voor de periode 2023-2027 (tabel 16a en 16b). Dit is conform de bestaande werkwijze onder zowel de oude als de nieuwe financiele verordening 212. Ook geven we het inzicht volgens de (op het moment van opstellen van deze bestuursrapportage) voorgestelde nieuwe werkwijze rondom investeringen (tabel 16c).
De gepresenteerde stand van zaken is op basis van de realisatie en prognose van de uitgaven en inkomsten per september 2023.
Met het vaststellen van deze bestuursrapportage geeft u uw goedkeuring op alle in de tabellen opgenomen mutaties voor met name de mutaties tussen 2023 en 2024. Voor alle volledigheid geven we ook het meerjarig beeld tot en met 2027 dat in de begroting 2024-2027 is gepresenteerd.

Overzicht op programmaniveau

De voorgestelde mutaties in deze bestuursrapportage leiden voor met name 2023 en 2024 tot aanpassingen in de prgramma's. Een negatief bedrag is een aframing van het krediet en een positief bedrag is een bijraming. Per saldo wordt voor € 626.000 aanvullend krediet gevraagd. In de toelichtingen verderop in deze paragraaf staan de achtergronden op de mutaties weergegeven. In tabelvorm ziet dat er al volgt uit:

Tabel 16 a: Overzicht mutaties 2023 en 2024 investeringen per programma

* € 1.000

Investeringen per programma:	2023 oud	2023 mutatie	2023 Nieuw	2024 oud	2024 mutatie	2024 Nieuw	Totale mutatie
1 - Wonen, bouwen en wooncarrière	10.340	-4.256	6.085	10.902	4.517	15.420	262
4 - Veiligheid en leefomgeving	21.349	-384	20.965	21.910	319	22.229	-65
8 - Overhead	1.210	429	1.639	574	-	574	429
Totaal	**32.900**	**-4.211**	**28.689**	**33.386**	**4.837**	**38.222**	**626**

Voor de periode 2025-2027 zijn géén mutaties te melden. Voor alle volledigheid staat hieronder het beeld uit de concept-begroting 2024-2027 voor de genoemde jaren.

Tabel 16 b: Overzicht investeringen per programma 2025-2027

* € 1.000

Investeringen per programma:	2025 oud	2025 mutatie	2025 nieuw	2026 oud	2026 mutatie	2026 nieuw	2027 oud	2027 mutatie	2027 nieuw
1 - Wonen, bouwen en wooncarrière	7.388	-	7.388	-	-	-	-	-	-
4 - Veiligheid en leefomgeving	18.282	-	18.282	16.393	-	16.393	16.439	-	16.439
8 - Overhead	130	-	130	317	-	317	182	-	182
Totaal	**25.800**	**-**	**25.800**	**16.710**	**-**	**16.710**	**16.621**	**-**	**16.621**

Overzicht op investering naar soort

De investeringen zijn onder te verdelen in diverse inhoudelijke opgaven. De voorgestelde mutaties in deze bestuursrapportage leiden tot het volgende overzicht voor 2023 en 2024.

Tabel 16 c: Overzicht investeringen naar soort 2023 en 2024

* € 1.000

Investeringen naar soort	2023 oud	2023 mutatie	2023 Nieuw	2024 oud	2024 mutatie	2024 Nieuw	Totale mutatie
Reguliere investeringen (Art. 4, lid 3a)	**5.880**	**289**	**6.170**	**4.346**	**337**	**4.683**	**626**
Begraafplaatsen	559	-39	520	513	39	552	-
Buitensport	1.853	244	2.097	1.060	17	1.078	262
Groen en spelen	1.217	18	1.235	1.378	-18	1.360	-
Verkeer en openbare verlichting	368	-	368	821	-	821	-
Openbare ruimte overig	478	-298	180	-	298	298	-
Tractiemiddelen	752	-	752	524	-	524	-
ICT	46	429	475	-	-	-	429
Huisvesting en meubilair	542	-	542	50	-	50	-
Openbare orde	65	-65	-	-	-	-	-65
Reguliere invest. (infra en riolering (Art. 4, lid 3a)	**15.000**	**0**	**15.000**	**15.000**	**0**	**15.000**	**0**
Riolering en infra: algemene vervanging incl. Veerplein	15.000	-	15.000	15.000	-	15.000	-
Niet-reguliere investeringen (Art. 4, lid 3b)	**12.019**	**-4.500**	**7.519**	**14.039**	**4.500**	**18.539**	**0**
Riolering en infra: Stationskwartier	-	-	-	4.197	-	4.197	-
Gemeentelijk vastgoed: zwembad	200	-	200	-	-	-	-
Gemeentelijk vastgoed: Kiboehoeve	3.532	-	3.532	-	-	-	-
Gemeentelijk vastgoed: binnensport	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijsgebouwen	8.288	-4.500	3.788	9.842	4.500	14.342	-
Totaal	**32.900**	**-4.211**	**28.689**	**33.386**	**4.837**	**38.222**	**626**

Voor de periode 2025-2027 zijn géén mutaties te melden. Voor alle volledigheid staat hieronder het beeld uit de begroting 2024-2027 voor de genoemde jaren.

Tabel 16 d: Overzicht investeringen naar soort 2025-2027

* € 1.000

Investeringen naar soort	2025 oud	2025 mutatie	2025 nieuw	2026 oud	2026 mutatie	2026 nieuw	2027 oud	2027 mutatie	2027 nieuw
Reguliere investeringen (Art. 4, lid 3a)	**1.892**	**0**	**1.892**	**1.273**	**0**	**1.273**	**1.027**	**0**	**1.027**
Begraafplaatsen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Buitensport	810	-	810	-	-	-	-	-	-
Groen en spelen	692	-	692	689	-	689	575	-	575
Verkeer en openbare verlichting	260	-	260	267	-	267	270	-	270
Openbare ruimte overig	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tractiemiddelen	16	-	16	167	-	167	-	-	-
ICT	-	-	-	150	-	150	182	-	182
Huisvesting en meubilair	114	-	114	-	-	-	-	-	-
Openbare orde	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reguliere invest. (infra en riolering (Art. 4, lid 3a)	**15.000**	**0**	**15.000**	**15.000**	**0**	**15.000**	**15.000**	**0**	**15.000**
Riolering en infra: algemene vervanging incl. Veerplein	15.000	-	15.000	15.000	-	15.000	15.000	-	15.000
Niet-reguliere investeringen (Art. 4, lid 3b)	**8.907**	**0**	**8.907**	**437**	**0**	**437**	**594**	**0**	**594**
Riolering en infra: Stationskwartier	2.330	-	2.330	437	-	437	594	-	594
Gemeentelijk vastgoed: zwembad	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeentelijk vastgoed: Kiboehoeve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gemeentelijk vastgoed: binnensport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijsgebouwen	6.577	-	6.577	-	-	-	-	-	-
Totaal	**25.800**	**-**	**25.800**	**16.710**	**-**	**16.710**	**16.621**	**-**	**16.621**

NIEUWE, AANVULLENDE en AF TE RAMEN KREDIETEN, ad € 626.000

Voor nieuwe, aanvullende en af te ramen kredieten is opgenomen als raadsbesluit 7 A.

ICT ad. € 429.000

De huidige werkplek en digitale werkomgeving, daterend vanaf het gebruik van de huidige kantoor omgeving, is aan vervanging en vernieuwing toe. Voor het eind van het jaar wordt de nieuwe digitale werkomgeving MS365 (bij alle Drechtsteden gemeenten) ingevoerd waarmee een moderne werkplek wordt gerealiseerd die past bij een flexibeler gebruik van het gemeentehuis, hybride werken, in overeenstemming is met de hogere eisen aan (informatie) veiligheid én leidt tot verbetering van de samenwerkingsmogelijkheden.

In concreto betekent dit het uitrusten van elke medewerker met een laptop en telefoon en de werkplek inrichten met faciliteiten die flexibel werken mogelijk maakt. In de eerste bestuursrapportage 2023 maakten wij melding van deze in de 'hardware' benodigde investering. De totale extra kosten bedragen € 429.000 waarbij de hieruit voortvloeiende aanvullende kapitaallasten vanaf 2024 circa € 115.000 zijn bij een afschrijvingstermijn van vier jaar. Financiële verwerking van de kapitaallasten vindt plaats bij de 1e burap 2024 en de kadernota 2025 gebaseerd op de definitieve cijfers volgend uit de jaarrekening 2023.
Daarnaast maakten wij melding van mogelijk hogere kosten als gevolg van het voldoen aan wet- en regelgeving en het werken in de cloud. Zodra duidelijk is in hoeverre dit tot extra benodigd budget leidt, informeren wij u daarover.

BUITENSPORT ad. € 262.000
VOETBAL
Op Sportpark Bakestein zijn er bij de voetbalverenigingen Pelikaan (2) en Groote Lindt (1) in totaal 3 nieuwe kunstgrasvelden aangelegd. En op sportpark Molenwei is er 1 nieuw kunstgrasveld aangelegd bij voetbalvereniging Heerjansdam.
Met betrekking tot Bakestein heeft een gunningswijziging geleid tot vertraging. De (laagste) inschrijver die oorspronkelijk het werk zou maken kon niet aan de verplichtingen van de aanbesteding voldoen. Er is toen juridisch advies ingewonnen, maar dat bood geen soelaas. We moesten de opdracht gunnen aan de eerstvolgende inschrijver. Daardoor zijn de kosten toegenomen, is vertraging opgelopen in de start en de doorlooptijd en is een stijging van diverse kosten (energie/transport, personeels- en materiaalkosten) ontstaan. In totaal een tekort van € 262.000 op velden en infrastructuur.
Doordat het werk later dan verwacht definitief gegund kon worden, moest het gefaseerd worden uitgevoerd met daarbij een veel langere uitvoeringsperiode tot aan de finale oplevering. Gezien de hoge inflatie in de tussenliggende periode, heeft dit geresulteerd in een prijsstijging van 7,5% ten opzichte van het beschikbare krediet van € 3,5 miljoen incl. BTW. De BTW krijgen we terug via de specifieke uitkering Sport. Deze inkomsten zullen € 50.000 hoger zijn dan begroot. De totale extra kosten zijn netto € 212.000 (€ 262.000 -/- € 50.000) waarbij de hieruit voortvloeiende aanvullende kapitaallasten vanaf 2024 circa € 17.250 zijn bij een afschrijvingstermijn van gemiddeld 15 jaar. Financiële verwerking van de kapitaallasten vindt plaats bij de 1e burap 2024 en de kadernota 2025 gebaseerd op de definitieve cijfers volgend uit de jaarrekening 2023.

OPENBARE ORDE ad. -/- € 65.000
Voor de aanschaf van een mobiele camera is eerder € 65.000 geraamd. Wegens gunstige aanbesteding/offertes zullen de werkelijke kosten onder de € 50.000 komen. Kredieten lager dan € 50.000 mogen wij volgens de Nota Waarderen en afschrijven niet activeren, maar worden in één keer als last in de begroting verwerkt. Dat betekent dat dit krediet nu vervalt en als last in de exploitatie terugkomt . De eerder opgenomen kapitaallasten vanaf 2024 van circa € 14.000 bij een afschrijvingstermijn van vijf jaar vervallen. Financiële verwerking van de kapitaallasten vindt plaats bij de 1e burap 2024 en de kadernota 2025 gebaseerd op de definitieve cijfers volgend uit de jaarrekening 2023.

VERSCHUIVINGEN OVER DE JAREN HEEN 2023-2027 ad. € 4.211.000
Verschuivingen van de investeringsbudgetten is opgenomen als raadsbesluit 7 B.

BEGRAAFPLAATSEN ad. -/- € 39.000
Afgelopen jaren is er een aankondiging geweest voor het ruimen van algemene graven op de begraafplaats Munnikensteeg. Wij hebben de belanghebbenden hiervan zoveel als mogelijk schriftelijk over geïnformeerd. Ook heeft er een aankondiging bij de betreffende grafakker plaatsgevonden.
Op dit moment vindt de aanbesteding voor het ruimen van de graven plaats. De daadwerkelijke uitvoering vindt plaats in de periode januari- mei 2024. Dit betekent dat aansluitend de herinrichting van de grafakker gaat plaatsvinden. Met deze doorschuif van 2023 naar 2024 is € 39.000 gemoeid.

BUITENSPORT ad. -/- € 17.000
Tennis
In 2023 stonden er meerdere renovaties van een aantal huidige tenniscomplexen in de planning. Vanwege de wens vanuit de sportverenigingen DDH en TV Heer Jan voor de mogelijke aanleg van padelbanen zijn hiervoor onderzoeken in gang gezet. In dit onderzoek wordt meegenomen of de renovatie van tennisbanen nodig is en of we deze budgetten eventueel in kunnen zetten om padelbanen te realiseren. Wanneer hier een besluit in

genomen zal worden (in 2024) zijn deze kredieten dan ook volledig nodig om de huidige tennisbanen te renoveren of ondergrond te bieden voor de aanleg van padelbanen. Met deze doorschuif van 2023 naar 2024 is in totaal € 74.000 gemoeid.

Voetbal
De renovatie van dit voetbalveld bij VV Groote Lindt stond dit jaar gepland. Alleen op advies is deze investering on-hold gezet, omdat de geplande werkzaamheden geen zin hebben als de bomenrij met populieren (met de huidige lengte) blijven staan langs het veld. Het verzoek om deze bomen te toppen is afgewezen, waarbij de vraag teruggelegd is om te kijken naar een andere mogelijkheid voor dit veld. Wij zijn nu bezig met de uitwerking van andere mogelijkheden. Daarvoor zijn meerdere scenario's mogelijk en er bestaat het risico dat het huidige budget hier niet toereikend voor zal zijn. Met deze doorschuif van 2023 naar 2024 is € 70.000 gemoeid. Met de uitvoering van de renovatie veld B van Bakestein in 2023 is het om meerdere redenen efficiënter geweest om de spelinrichting rondom dit veld en het veld C ernaast tegelijkertijd op te pakken in plaats van in 2024. Met de schuif van 2024 naar 2023 is € 127.000 gemoeid.

GROEN EN SPELEN ad. € 18.000
Voor de groen-aanpassingen op het terrein bij het zwembad aan de Parklaan is een aantal werkzaamheden dat vooruitlopend op de grote werkzaamheden in 2024 al in 2023 wordt uitgevoerd. Met de schuif van 2024 naar 2023 is € 18.000 gemoeid.

Openbare ruimte overig ad. € 298.000
Alleen de voorbereidende werkzaamheden aan de fontein Koninginneweg kunnen in 2023 plaatsvinden. Uitvoering vindt plaats in 2024. Met de schuif van 2023 naar 2024 is € 298.000 gemoeid.

INFRA EN RIOLERING (het "Investeringsprogramma") ad. € 0
Dit jaar is een start gemaakt met een aangepaste werkwijze rondom de infra- en rioleringsprojecten die in de 1e Burap 2023 en in de Kadernota 2024 is uitgewerkt. Daarnaast heeft eind augustus een oriëntatieavond met de raad plaatsgevonden waarin een aanvullende toelichting is gegeven op deze werkwijze om de daadwerkelijke realisatie(kracht) met de facetten die van invloed daarop zijn en de benodigde en beschikbare financiële middelen zoveel mogelijk met elkaar in evenwicht worden gebracht om financiële boeggolven te voorkomen. Uitgangspunt is dat de komende jaren financieel jaarlijks € 15 miljoen beschikbaar is, terwijl er ook een investeringsplanning wordt bijgehouden op basis van projectfaseringen in relatie tot doorlooptijden en technische planningen van de projecten. Periodiek vindt monitoring hierop plaats die o.a. in de diverse P&C-documenten wordt gerapporteerd.

Actuele inzichten 2023
Op basis van huidige inzichten is het de verwachting dat de realisatie van de projecten in 2023 zich ontwikkelt in de volgende fasen met de daarbij benodigde financiële middelen van circa € 13,6 miljoen in totaal.

	* € 1.000
IP projecten riool/infra	**2e BURAP 2023**
Initiatief fase	930
Definitie fase	1.800
Ontwerpfase	785
Contractfase	4.070
Realisatiefase	4.565
Nazorgfase	1.500
Totaal IP	**13.650**

Bij de uitvoering zijn zoals bekend vele onvoorziene gebeurtenissen die van invloed kunnen zijn waarbij vertraging en uitstel van uitgaven kunnen ontstaan. Op basis van onze ervaringen waarbij rekening wordt gehouden met die onvoorziene gebeurtenissen is het realistisch om uit te gaan van een realisatie van € 12,5 miljoen in 2023. Dit is gebaseerd op de bekende gegevens in september 2023.

Verwachting af te sluiten IP-projecten in 2023
Een tiental projecten in 2023 is afgerond of bevindt zich in een afrondend stadium. Naar verwachting laten deze projecten op individueel projectniveau meevallers zien. Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 zullen

zij definitief worden afgesloten en financieel doorgerekend worden. Het gaat daarbij om de volgende projecten:

- Eikeboomstraat;
- Wateroverlast Onderdijkserijweg;
- Jeroen Boschlaan;
- Witte de withstraat;
- HJD Sportlaan F2;
- Schildersbuurt F3;
- Bouquet;
- Persleiding Schokkershaven;
- Rioolgemaal Schokkershaven;
- Aansluitleidingen gemaal IJsvogelplein/Houtkoperstraat.

Aanbesteding Vliegeniersbuurt

Op 7 februari 2023 heeft u een investeringsbudget voor de Vliegeniersbuurt van € 4,2 miljoen ter beschikking gesteld. Ten opzichte van deze projectraming is de inschrijving op de aanneemsom circa 10% hoger door met name marktwerking. Het verschralen van de opdracht betekent afwijken van inhoudelijk eerder gemaakte beleidskeuzes en uit onderzoek blijkt dat dat maximaal € 100.000 oplevert. Tevens zal de uitvoering de nodige vertraging oplopen. Dit achten wij onwenselijk.

Met de huidige inzichten en voorgestelde werkwijze omtrent investeringen in de concept Financiële Verordening 212 past de hogere gunning financieel binnen het kader van het totaal van de gereserveerde kredietruimte van € 15 miljoen voor het IP Infra en riolering in 2024. Het verhogen van het individuele budget heeft dus geen nadelige financiele consequenties ten opzichte van de begroting 2024.
We leggen dit besluit voor conform de oude werkwijze, omdat we in het 1e kwartaal 2024 nog nadere afspraken maken over de criteria waaronder de meldingen en besluitvorming rondom IP riool infraprojecten vorm krijgt in de nieuwe werkwijze zoals besproken in de oriëntaties van 29 augustus 2023 over de financiele verordeningen en het IP.
Verhogen van het individuele investeringsbudget is opgenomen als raadsbesluit 7 C.

Proces bij jaarrekening 2023

Zoals hiervoor aangegeven is het de bedoeling van de huidige werkwijze om de daadwerkelijke realisatie(kracht) en de benodigde en beschikbare financiële middelen zoveel mogelijk met elkaar in evenwicht te brengen om voortaan financiële boeggolven te voorkomen. Het financiële kader is voor de komende jaren vastgesteld op de bekende (Kadernota 2024) € 15 miljoen per jaar waarbij per jaar wordt bekeken hoe dat de daadwerkelijke technische realisatie zich verhoudt tot dit financiële kader. In de o.a. diverse P&C-documenten wordt dit gemonitord, gerapporteerd en eventueel bijgestuurd.
Bij de jaarrekening 2023 is definitief bekend hoe dat de realisatie zich daadwerkelijk heeft ontwikkeld ten opzichte van de in deze bestuursrapportage gepresenteerde aannames van een naar huidige verwachting onderbesteding van circa € 2,5 miljoen. Financiële verwerking van de hieruit voortvloeiende lagere kapitaallasten van circa € 100.000 vindt plaats bij de 1e burap 2024 en de kadernota 2025 gebaseerd op de definitieve cijfers volgend uit de jaarrekening 2023.

ONDERWIJSHUISVESTING ad. -/- € 4,5 miljoen

Wij willen eigentijdse schoolgebouwen voor onze kinderen met een gezond (school)klimaat realiseren. U heeft om dit te kunnen realiseren kredieten beschikbaar gesteld. Hieronder treft u per school de stand van zaken en doen voorstellen hoe om te gaan met de (restant-)kredieten. In totaliteit wordt € 4,5 miljoen naar 2024 doorgeschoven.

Nieuwbouw school Duivenvoorde, Duivenvoorde 2-4

De stand van zaken op dit moment:

- Tijdelijke huisvesting deel 1 en 2 in gebruik;
- Aanvullend krediet vastgesteld voor nieuwbouw en voortzetting tijdelijke huisvesting;
- Nieuwbouw gestart in voorjaar 2023;

Voor dit jaar is € 3,6 miljoen beschikbaar gesteld en de verwachting is dat dit jaar € 2,6 miljoen wordt uitgegeven. Een bedrag van € 1,0 miljoen wordt overgeheveld naar 2024.

Nieuwbouw school De Brink
De stand van zaken op dit moment:
- Tijdelijke huisvesting in gebruik
- Aanvraag aanvullend krediet goedgekeurd door college, ligt in oktober voor bij de raad
- Europese aanbesteding afgerond, gunning wacht op besluit aanvullend krediet
- Indien positief besluit dan dit jaar nog starten met sloop

Voor dit jaar is € 2,7 miljoen beschikbaar gesteld en de verwachting is dat dit jaar € 0,7 miljoen wordt uitgegeven. Een bedrag van € 2,0 miljoen wordt overgeheveld naar 2024.

Nieuwbouw school Toermalijn (centrum)
De stand van zaken op dit moment:
- Tijdelijke huisvesting aan de Anna Paulownastraat is Q4 2022 betrokken
- Locatie Emmastraat wordt gebruikt voor kledingbank etc (voormalige gebruiker Balistraat) , locatie Schaepmanstraat leegstandsbeheer tot aan start sloop eind 2023
- Aanvraag aanvullend krediet goedgekeurd door college, ligt in oktober voor bij de raad

Voor dit jaar is € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld en de verwachting is dat dit jaar € 0,25 miljoen wordt uitgegeven. Een bedrag van € 0,75 miljoen wordt overgeheveld naar 2024.

Nieuwbouw Bron/Margriet, Hans Lipperheystraat
De stand van zaken op dit moment:
- Verzoek om voorbereidingskrediet ligt voor bij de gemeenteraad (kosten projectleider ed.)
- Gemeente is beoogd bouwheer ivm gemengde functie binnen het gebouw
- om een gedegen koppeling te kunnen maken met Veerkrachtige buurten en een passende functie binnen het schoolgebouw/IKC te creëren is er meer tijd nodig en schuift het reeds gevoteerde krediet minimaal 1 jaar

Voor dit jaar is € 0,9 miljoen beschikbaar gesteld en de verwachting is dat dit jaar € 0,15 miljoen wordt uitgegeven. Een bedrag van € 0,75 miljoen wordt overgeheveld naar 2024.

9. Meldingen (risico's)

Geluidsaneringen
Om geluidhinder vanwege wegverkeer te verminderen is de Wet geluidhinder in werking getreden. De woningen met de hoogste geluidbelasting (A-lijst) zijn inmiddels gesaneerd. Voor de zogeheten B-lijst woningen is op projectbasis subsidie aangevraagd. In Zwijndrecht zijn 6 projecten aangemerkt voor subsidie. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat kent deze (voorbereidings)subsidie toe. Om uitvoeringssubsidie te ontvangen moeten, met de verkregen voorbereidingssubsidie, saneringsprogramma's worden opgesteld.
Sanering betekent vaak dat maatregelen aan de bron worden voorgesteld, zoals geluidsreducerende verharding of doorstroommaatregelen, en/of gevelmaatregelen aan de woningen worden aangebracht. Voor de projecten 'Burgemeester Jansenlaan' en 'Officiersvliet – Burgemeester Jansenlaan' zijn in 2018 saneringsprogramma's opgesteld door de Omgevingsdienst ZHZ. Hiervoor zijn in 2019 door het ministerie beschikkingen afgegeven voor de uitvoering. Voor de overige projecten hebben de werkzaamheden o.a. door Corona vertraging opgelopen en moest ook het Regionale Verkeers Model (RVMK) worden vernieuwd. De planning was oorspronkelijk om dit nieuwe verkeersmodel uiterlijk in 2e kwartaal van 2023 klaar te hebben. Maar ook dit heeft vertraging opgelopen vanwege het overgaan van een 'oud' uni-modaal model (met alleen gemotoriseerde voertuigen) naar een 'nieuw' multi-modaal model (met ook OV- en fietsverkeersbewegingen). Dit verkeersmodel vormt de basis voor de saneringsprogramma's. Het is nu de verwachting dat het 'nieuwe' multi-modale verkeersmodel in 4e kwartaal van 2023 gebruiksklaar komt. De saneringsprogramma's worden vervolgens naar verwachting in 1e kwartaal/begin 2e kwartaal van 2024 opgesteld en ingediend.

Ontwikkeling Pier14
Het eerste deel van het terrein aan de noordzijde is in de eerste helft van 2021 overgedragen. Het gemeentelijk monument, het voormalige kantoor van Schokbeton, is reeds gerenoveerd en sinds begin 2022 in gebruik als kantoor voor Blue Amigo. De voormalige kantine wordt in het vierde kwartaal 2023 gesloopt en maakt ruimte voor de nieuwe weg langs de Schokkade. Het schaaldakgebouw (bedrijfsruimte) is in het tweede kwartaal 2023 overgedragen en wordt door de eindgebruiker gerenoveerd en in gebruik genomen. De overdracht van de andere delen van het terrein, vinden plaats in 2023 of eerste helft 2024, waardoor de consequentie is dat de geraamde inkomsten 2023 niet in dit jaar worden ontvangen, maar in het volgende boekjaar.

Kosten Pier 14
Op het terrein van de Lindtsedijk 14 (Pier 14) worden kosten gemaakt voor energie, water, verzekering en parkmanagementkosten e.d. De meerkosten worden voor een groot deel veroorzaakt door de vluchtelingenboot in de Schokhaven. Het andere deel wordt veroorzaak omdat de oplevering gefaseerd plaatsvindt. Een deel van deze kosten hebben we kunnen verhalen op de ontwikkelaar. De overige kosten zijn voor de gemeente. Ook voor 2023 verwachten we meerkosten. Deze meerkosten worden voor een groot deel veroorzaakt door de bestuurlijke keuze de vluchtelingenboot langer in de Schokhaven te laten liggen. Aan het eind van het jaar zullen we de kosten weer in beeld brengen en met de ontwikkelaar onderhandelen welk deel we kunnen verhalen. Een deel kan gedekt worden uit het budget project Oekraïne.
Na de grondoverdracht zullen deze kosten niet meer gemaakt worden. De begroting is meerjarig gewijzigd door het aframen van de erfpachtinkomsten en het structurele budget voor verzekeringen en belastingen e.d. Wij hebben dit effect van het exploitatienadeel eerder genoemd (nota 0038482).

Kwaliteitsimpuls Waalbos
De gemeente Zwijndrecht heeft sinds 2015 de taken van de Dienst Landelijk Gebied voor de Landinrichtingscommissie IJsselmonde overgenomen en zorggedragen voor de uitvoering en afronding van de projecten Waalbos, Donckse Velden, Develbos en Kijvelanden.
In de eindverantwoording van de herinrichting IJsselmonde zijn met de provincie Zuid-Holland afspraken gemaakt over de verdeling/besteding van het restantbudget. Een deel van dit restantbudget is toegewezen aan de Landschapstafel (LT) t.b.v. een subsidieregeling voor het versterken van het recreatieve routenetwerk. Daarvan is 80% als voorschot uitgekeerd aan de LT.

Het bedrag van € 100.000 dat bij ons nog in de boeken staat betreft de 20% nog uit te keren bijdrage aan de LT. De LT moest de eindrapportage betreffende de projecten die uit dit restantbudget zijn gefinancierd voor 1 juli 2023 ter goedkeuring bij de provincie indienen. Na goedkeuring stuurt de LT ons een factuur voor (maximaal) € 111.000. Mogelijk dient dit bedrag te worden overgeheveld naar 2024. Dat is afhankelijk van wanneer de factuur wordt verzonden. Eventueel overhevelen zal plaatsvinden bij de jaarrekening.

Bunkerstation Bunkerama
Conform ons vastgestelde beleid is handhavend opgetreden tegen Bunkerama aan de Maasboulevard. Nu het bunkerschip weg is kan begonnen worden met het verwijderen van de aanlegsteiger en het herinrichten van de kade. Hierdoor ontstaan er kosten voor het verwijderen van de steiger, het opnieuw inrichten als een ligplaats voor binnenvaartschepen en het jaarlijkse beheer en onderhoud daarvan. Alleen de incidentele kosten van het verwijderen van de steiger zijn bekend (ca. € 25.000). Het is de bedoeling de vrijkomende buispalen te hergebruiken. Als de vrijkomende buispalen niet kunnen worden hergebruikt, dan zijn er extra kosten voor het leveren van nieuwe buispalen. De kosten voor het opnieuw inrichten, afhankelijk van het wel of niet hergebruiken van de buispalen, zullen tussen de € 100.000 of € 150.000 gaan bedragen. De uitvoering hiervan zal in 2024 plaatsvinden. Daarom komen we hierop in een volgende bestuursrapportage bij u terug.

Opbrengst begraafplaatsen
Uit analyse blijkt dat de raming van legesinkomsten voor alle begraafplaatsen met 20% achterblijft bij de oorspronkelijke prognose doordat er tot nu toe minder uitvaarten zijn geweest dan geraamd. Als deze trend zich doorzet dan betekent dit een mogelijk nadeel op de inkomsten begraven en huuropbrengsten van in totaal € 130.000 in 2023.

Energiekosten
Door problemen met de energiemaatschappij DVEP (De Vrije Energie Producent) heeft de gemeente nog steeds geen eindafrekening ontvangen over het boekjaar 2022 voor wat betreft het kleinverbruik. Ook hebben we nog niet alle voorschotfacturen over het boekjaar 2023 voor het kleinverbruik ontvangen. Daarnaast geldt voor het kleinverbruik vaak het prijsplafond waarvan we nog niet precies weten hoe dit gaat uitpakken. Het is daardoor nog niet goed aan te geven of er te veel of te weinig aan voorschot is betaald. Tot slot gaat energiemaatschappij DVEP eind dit jaar stoppen met haar bestaan.

De meterstanden (werkelijk verbruik) zijn bekend, maar de doorberekening van het verbruik, heffingen en eventuele compensatie hebben we nog steeds niet ontvangen. De verwachting is dat de kosten voor energieverbruik hoger komen te liggen. De overeenkomst met DVEP is regionaal aanbesteed en er is ook tussenkomst van juridische ondersteuning om de afrekeningen te ontvangen.

Natuureducatiecentrum
Op 22 februari 2022 heeft u ingestemd met het voorstel om het natuureducatiecentrum (NEC) op de Hooge Nesse te verkopen aan hotel Ara. In de tussenliggende periode zijn de plannen van hotel Ara verder uitgewerkt en zijn de vereiste vergunningen aangevraagd. Op 25 mei 2023 is de koopovereenkomst ondertekend. De juridische levering volgt wanneer de vergunningen definitief verleend zijn, het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde en de gemeente Rotterdam ingestemd hebben en hotel Ara haar plannen kan uitvoeren. Met de verkoop hangt een betaling van de koopsom van € 244.000 samen. Dit is de taxatiewaarde. De inkomsten zullen worden in de begroting verwerkt en toegevoegd aan de algemene reserve. Inmiddels heeft hotel Ara grotere plannen voor verbouwing van het hotel en de omgeving. De vereiste vergunningaanvragen hiervoor zijn nog niet ontvangen.

Tweede Kamerverkiezingen
Eind november zijn er Tweede Kamerverkiezingen, die na de val van het kabinet in de zomermaanden, nodig zijn. Bij het budget van de verkiezingen is rekening gehouden met het organiseren van één verkiezing dit jaar, namelijk de Provinciale Staten/Waterschap. De organisatie van deze verkiezingen vindt op een andere manier plaats dan in het verleden gebruikelijk. Een inschatting van de te maken kosten is hierdoor lastiger te maken. In de jaarrekening 2023 verwerken we de kosten voor deze extra verkiezingen.

Herstelwerkzaamheden degeneratie
Bij de onderuitputtingen (bijlage B) wordt een bedrag van € 1.000.000 gemeld inzake "Budget aanleg glasvezel" Het gemeentelijk resultaat 2023 verbetert hierdoor met een miljoen euro. Ons resultaat wordt uiteindelijk verrekend met onze Algemene Reserve.

We weten dat er in de toekomst extra onderhoud nodig zal zijn als gevolg van de aanleg van het glasvezelnetwerk. Dit betreft herstel-werkzaamheden aan de elementenverharding of asfaltweg. Meestal door verzakking van het oorspronkelijke tracé. We weten alleen nog niet precies waar en in welke mate dit specifiek veroorzaakt wordt door de aanleg van glasvezel; er zijn veel meer factoren die hier invloed op hebben. De vergoeding is bestemd voor specifiek de kosten als gevolg van degeneratie door glasvezel. Ook in 2024 zullen nog vergoedingen ontvangen worden.

Omdat omvang en moment van voordoen moeilijk te kwantficeren zijn, is het vormen van een voorziening danwel speicfieke risicomelding niet mogelijk. Het college stelt daarom voor om de middelen aan het resultaat toe te voegen. Dit gebeurt echter wel onder gelijktijdige aankondiging dat bij de jaarlijkse herziening onderhoudsbudgetten bij de Kadernota de financiele ruimteberekening de degeneratiekosten hier onderdeel uit te laten maken.

10. Verloop begroting 2023

U heeft op 8 november 2022 de begroting 2023 vastgesteld. Na de vaststelling zijn diverse mutaties verwerkt die invloed hebben op de begroting. In het onderstaand overzicht treft u het verloop van de oorspronkelijke begroting 2023 **tot en met** deze bestuursrapportage aan.

Tabel 17: Overzicht verloop begroting 2023

Programma's	Primaire begroting 2023	Begrotingswijzigingen								Begroting na wijziging 2023
		Amen-dement	2e burap 2022	1e burap 2023	aparte raads-besluiten	Jaarrek. 2022	2e burap 2023	Budgettair neutrale mutaties	Totale begrotings-wijzigingen	
Lasten										
P1 Bestuur, dienstverlening, communicatie en participatie	-6.265		-22	-181			**-59**	73	-189	-6.454
P2 Wonen, bouwen en wooncarrière	-17.464		-1.336	-537	-397	-300	**4.081**	-1.563	-52	-17.516
P3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie	-35.866		-145	-1.352	-1.030	-1.343	**-5.025**	1.166	-7.729	-43.595
P4 Welzijn, zorg, sport en cultuur	-45.852		-72	-4.205	-882	-1.554	**-491**	-795	-7.999	-53.851
P5 Duurzame en veilige leefomgeving	-35.242	16	-753	-1.261	-133	-1.356	**711**	44	-2.727	-37.969
Financiën	9	-710		-245			**-708**	0	-1.663	-1.654
Algemene dekkingsmiddelen	184			-278			**-661**	-3	-942	-758
Overhead	-15.494	300		-1.656	-300	-316	**-619**	-50	-2.641	-18.135
Vennootschapsbelasting	-26						**-117**	0	-117	-143
	-156.016	**-394**	**-2.328**	**-9.715**	**-2.742**	**-4.869**	**-2.888**	**-1.128**	**-24.059**	**-180.075**
Baten										
P1 Bestuur, dienstverlening, communicatie en participatie	1.941		-45	0			**62**	3	20	1.961
P2 Wonen, bouwen en wooncarrière	5.479			0	563		**-3.892**	2.083	-1.246	4.233
P3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie	21.657			507	546		**5.891**	-2.040	4.904	26.561
P4 Welzijn, zorg, sport en cultuur	2.819			1.137	191		**853**	847	3.028	5.847
P5 Duurzame en veilige leefomgeving	16.705	-219		726	-178	367	**580**	627	1.903	18.608
Financiën	284			461			**426**	0	887	1.171
Algemene dekkingsmiddelen	107.221			1.894			**957**	-400	2.451	109.672
Overhead	21			0			**0**	8	8	29
Vennootschapsbelasting	0							0	0	0
	156.127	**-219**	**-45**	**4.725**	**1.122**	**367**	**4.877**	**1.128**	**11.955**	**168.082**
Verrekening met reserves										
Stortingen										
P1 Bestuur, dienstverlening, communicatie en participatie	0								0	0
P2 Wonen, bouwen en wooncarrière	-1.457						**269**		269	-1.188
P3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie	-958								0	-958
P4 Welzijn, zorg, sport en cultuur	0						**-317**		-317	-317
P5 Duurzame en veilige leefomgeving	0						**-941**		-941	-941
Financiën	-681			389			**-226**		163	-518
Algemene dekkingsmiddelen	0								0	0
Overhead	0								0	0
Vennootschapsbelasting	0								0	0
	-3.096	**0**	**0**	**389**	**0**	**0**	**-1.215**	**0**	**-826**	**-3.922**
Onttrekkingen										
P1 Bestuur, dienstverlening, communicatie en participatie	30		42						42	72
P2 Wonen, bouwen en wooncarrière	1.570		1.336	125		300	**312**		2.073	3.643
P3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie	0		75			1.343			1.418	1.418
P4 Welzijn, zorg, sport en cultuur	753		46			1.454	**62**		1.562	2.315
P5 Duurzame en veilige leefomgeving	1.121		673	179		989			1.841	2.962
Financiën	12	710	96	968			**45**		1.819	1.831
Algemene dekkingsmiddelen	0								0	0
Overhead	921			225		416	**76**		717	1.638
Vennootschapsbelasting	0								0	0
	4.407	**710**	**2.268**	**1.497**	**0**	**4.502**	**495**	**0**	**9.472**	**13.879**
Begrotingsaldo	**1.424**	**97**	**-105**	**-3.104**	**-1.620**	**0**	**1.269**	**0**	**-3.458**	**-2.037**

Bedragen x € 1.000

Bijlage A. Overzicht raadsbesluiten met financiele gevolgen voor resultaat (stand t/m september 2023):

Ontwikkelingen genomen separate raadsbesluiten	**2023**
(2022-0104489) Invoering Opkoopbescherming	-25
(2022-0162050) Koopovereenkomst watertoren	-365
(2022-0159866) Snippergroen	-50
(2022-0121645) Beleidsplan Gladheidsbestrijding 2022-2027 - Raadsvoorstel	-33
(2022-0162989) Besluitvorming herijking minimabeleid	-219
(2022-0178641) Tweede Bestuursrapportage 2022	-105
(2022-0180403) Vervanging inwerpzuilen ondergrondse containers	-278
(2023-0006684) Versterking capaciteit Openbare Orde en Veiligheid	-300
(2023-0025045) Energietoeslag 2023	-265
(2023-0035666) Exploitatiebegroting 2023 sportbedrijf zwijndrecht bv	-84
Subtotaal genomen separate raadsbesluiten	**-1.724**

Bedragen x € 1.000

Bijlage B. Onderuitputtingen 2023		
Programma 2 Wonen, Bouwen en Wooncarriere		
Budget beleid RO	Voor de implementatie Omgevingswet en implementatie Wet Kwaliteitsborging bouw hebben wij budget ontvangen. We hebben voor de implementatie Omgevingswet kosten gemaakt voor inhuur processpecialisten voor het in kaart brengen van de processen, opleiding en kosten voor de implementatie Software. In verband met vertrek van een aantal medewerkers hebben we, gezien de verwachte wijzigingen in de werkprocessen tijdelijk inhuur ingezet, zodat we flexibiliteit hebben in de overgang naar de Omgevingswet. Er is incidenteel € 24.000 budget toegekend voor de implementatie Wet Kwaliteitsborging. Dit is in 2023 niet besteed. Vanaf 2024 is hiervoor structureel budget. De uitgaven zijn lager dan verwacht wat een voordeel voor de exploitatie betekent van € 80.000. Wij stellen u voor dit bedrag vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat.	80.000
Budget Groenagenda	Eén van de opgaven uit onze Groenagenda was de realisatie van Natuurleerpad 't Waaltje. Voor deze opgave was in totaal € 105.000,- beschikbaar, bestaande uit € 55.000,- beschikbaar gesteld budget voor de groenagenda en € 50.000,- subsidie vanuit de Landschapstafel. Mede vanwege covid19 en personele wisselingen heeft het langer geduurd voordat deze opgave is opgepakt. Eind 2021 is er een projectleider en een omgevingsmanager aangesteld om deze opgave te realiseren. Dat heeft medio 2022 geleid tot oplevering van een plan voor de uitvoering van het natuurleerpad. De opgave bleek complexer dan verwacht. De gronden zijn voor een groot deel niet ons eigendom en er zijn meerdere partijen die belangen hebben op deze locatie. Het is niet haalbaar gebleken om binnen de subsidietermijn tot afspraken te komen met belanghebbende partijen, een zorgvuldig participatieproces te doorlopen en het natuurleerpad uit te voeren. Een verzoek tot verlenging van de subsidietermijn is niet gehonoreerd. Daarmee is een belangrijk deel van het "uitvoeringsgeld" weggevallen. We gaan ons, samen met belanghebbende partijen, binnen de kaders van de Waalvisie heroriënteren op het toekomstige gebruik en inrichting van het gehele gebied. Voorgesteld wordt om het resterende budget te laten vrijvallen. Wij stellen u voor dit bedrag ten gunste van het resultaat te brengen.	55.000
Budget sloopkosten zwembad	Bij het verplaatsen en vervangen van de trafo zijn de kosten voor de gemeente gunstig verdeeld. De aanbesteding van de sloop zwembad gaf een positief resultaat. Er zal dit jaar nog een asbest weggehaald worden. Het resterende budget ad € 250.000 kan vrij vallen.	250.000
Budget economie	De verwachte uitgaven over 2023 voor het opstellen en afronden van de Economische agenda zijn minder dan wij verwachten. Dit betekent een voordeel van € 50.000 voor de exploitatie. Wij stellen u voor dit bedrag vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat.	50.000
Budget GVVP	Het is in 2023 niet gelukt als gevolg van o.a. personele problemen om volledig uitvoering te geven aan het GVVP. Middelen uit 2022 zijn bij de jaarrekening overgeheveld naar 2023 om te kunnen uitgeven, echter is dat niet gelukt. Tot eind 2023 worden er nog een viertal onderzoeken uitgevoerd waar budget voor benodigd is en uitkomt op totale kosten over 2023 van ca. €150.000,.Het restant mag vrijvallen over 2023, omdat de middelen van 2022 ook al waren doorgeschoven naar 2023. De onderzoeken zijn later gestart, waardoor maatregelen in de openbare ruimte pas in 2024 kunnen worden uitgevoerd. Er staan ook middelen in 2024 en 2025 begroot die daarvoor kunnen worden ingezet. Grotere ingrepen verlopen via het investeringsprogramma openbare ruimte. Wij stellen u voor dit bedrag vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat.	310.000
Budget OZHZ en WKB	De Omgevingswet zou per 1 juli 2023 in werking treden. Op voorhand is in de begroting voor het Jaarprogramma OZHZ 2023 budget geraamd voor taken (bedrijfsmatige asbestverwijdering en bodemtaken, totaal € 81.400). Vanwege het uitstel van de Omgevingswet wordt deze taak momenteel nog niet uitgevoerd en is dit budget niet besteed. OZHZ heeft eerder aangegeven dat er onder andere door stijgende prijzen/loonkosten rekening gehouden dient te worden met extra kosten van € 38.000 voor 2023. Inmiddels is bekend dat deze niet worden gefactureerd aan gemeente maar worden opgevangen vanuit de reserves van OZHZ. Er is incidenteel € 52.000 budget toegekend voor de implementatie Wet Kwaliteitsborging (WKB). Dit valt eigenlijk onder de bouwtaken. Dit is ook in 2023 niet besteed. Vanaf 2024 is hiervoor structureel budget. We verwachten geen uitgaven meer en kan het totaalbedrag € 170.000 vrijvallen. Wij stellen u voor dit bedrag vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat.	170.000
Budget NME	Vorig jaar is er budget overgeheveld naar 2023 voor de besteding aan een project. Dit betrof de ontwikkeling van een duurzaam doe-boekje en het aanbrengen van NDE informatie op de NDE locaties in samenwerking met een ontwerpbureau. Het project is in 2023 in uitvoering gebracht. Het overgehevelde budget is hier gedeeltelijk aan besteed. Een deel kon ook betaald worden uit de reguliere begroting voor NDE. Het restant van € 20.000 kan vrijvallen. Wij stellen u voor dit bedrag vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat.	20.000
Budget onderwijsbeleid	In de begroting 2023 hadden we rekening gehouden met extra kapitaallasten voor onderwijshuisvesting (OHV) naar aanleiding van verhoging van OHV-kredieten tot € 32.000. In de 1e bestuursrapportage 2023 hebben we de mutaties/actualisatie gemeld van de kapitaallasten, dus ook van OHV-kredieten. Dit budget had bij die mutaties meegenomen moeten worden. Dit betekent dat het vrij kan vallen ten gunste van het resultaat.	32.000

Programma 3 Armoedebestrijding en versterken lokale economie		
Budget Deltaplan armoedebeleid	Per abuis zijn de kosten voor het project "Samen sneller Schuldenvrij" tweemaal opgenomen in de begroting (in het budget voor de wijkteams en in het budget voor het Deltaplan Armoedebeleid). Dit levert structureel een voordeel op van € 126.000 voor 2023 en verder dat ten gunste van het resultaat kan worden gebracht.	126.000
Programma 4 Welzijn, Zorg, Sport en Cultuur		
Budget onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	Per abuis zijn de budgetten op OAB geïndexeerd voor 2023 en verder. De uitgaven van OAB lopen één op één met de SPUK inkomsten OAB. Het betreft voor 2023 een bedrag van € 86.700. Het voorstel is om de geïndexeerde bedragen voor 2023 en verder ten gunste te brengen van het geraamde resultaat.	87.000
Budget inburgering	In de septembercirculaire 2022 hebben we extra middelen ontvangen voor de uitvoering van de Wet Inburgering. Deze middelen bestaan uit een hoger bedrag per inburgeraar en een bedrag voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeraars. Het bedrag hiervoor is vanuit 2022 overgeheveld naar 2023. De kosten die de GR Sociaal maakt op basis van de dienstverleningsovereenkomst zijn wel gestegen, maar een deel van de werkzaamheden loopt nog door de komende jaren en de instroom stijgt nog steeds. Vooralsnog schatten we in dat een bedrag van € 183.000 ten gunste kan worden gebracht van het jaarresultaat. Het niet meenemen van dit budget naar 2024 leidt mogelijk tot een tekort op de beschikbare budgetten voor 2024 en verder.	183.000
Programma 5 Duurzame en veilige leefomgeving		
Budget aanleg glasvezel	Met raadsinformatiebrief 2022-0183465 bent u geïnformeerd over de samenwerkingsovereenkomst die wij zijn aangegaan met Delta Fiber voor de aanleg van een gemeentebreed glasvezelnetwerk. Inmiddels loopt de uitvoering flink voor op de planning. In plaats van de helft uitvoering in 2023 en de andere helft in 2024 worden acht van de negen deelgebieden aangelegd in 2023. Hierdoor hebben we per saldo € 1.000.000 aan voordeel en stellen we voor dit ten gunste van het resultaat te brengen.	1.000.000
	Totaal onderuitputtingen 2023	**2.363.000**

Bijlage C Budgetoverhevelingen naar 2024		
	Omschrijving	**Bedrag**
Programma 2 Wonen, Bouwen en Wooncarriere		
A.	In 2023 is er beperkt inzet geweest op dit dossier vanwege de lopende Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)verkenning naar de frequentieverhoging op de Oude Lijn en te bezien of er meekoppelkansen zijn met dossier dedicated goederenlijn. In 2024 willen we verder samen optrekken en een coalitie vormen met andere gemeenten die eenzelfde problematiek kennen om verenigd verder te kunnen. Er is geen structureel budget in uw begroting opgenomen op dis dossier, vandaar het verzoek tot overboeken naar volgend jaar. Verzoek is om het restant van € 66.000 over te hevelen naar 2024	66.000
B.	Met raadsinformatiebrief 2023-0102302 bent u geïnformeerd over de voortgang van de ontwikkeling van de Watertoren en omliggende gronden. Voor 2023 staat er € 200.000 aan budget voor groot onderhoud gereserveerd voor de Watertoren. In dit bedrag zit het renoveren van de buitengevel. Voor het renoveren van de buitengevel loopt echter op dit moment nog een onderzoek door bureau Lakerveld. Het nemen van monsters en het opzetten van proefvakken voegwerk is de volgende (fysieke) stap. Dit zal daarna periodiek gemonitord moeten worden totdat we in 2024 tot definitief herstel over kunnen gaan. Omdat het onderzoek en herstelplan van de buitengevel zorgvuldig moet gebeuren kost dat meer tijd dan verwacht. Gezien de planning stellen wij voor het gereserveerde budget voor de renovatie van € 200.000 over te hevelen naar 2024.	200.000
Programma 4 Welzijn, Zorg, Sport en Cultuur		
C.	In 2023 is bestuurlijk met samenwerkingspartners uitvoerig gesproken over de opgave “Veerkrachtige Buurten”. De betrokken partners zetten stappen richting een integrale aanpak voor de niet veerkrachtige buurten in Zwijndrecht gebaseerd op zes pijlers: inwoners, wonen, werk, onderwijs, cultuur en veiligheid. We zorgen dat de kansen van inwoners worden vergroot zodat opleidingsniveau, arbeidsparticipatie en woonkwaliteit in 15 jaar stijgen en dat we beweging zien in de niet veerkrachtige buurten. Deze vorm van commitment en langdurige samenwerking vraagt tijd en inzet. Streven is om eind 2023 een plan van aanpak ter besluitvorming aan te bieden aan de gemeenteraad en om vervolgens een gezamenlijke projectorganisatie/ opgaveorganisatie te bouwen met een externe projectleider. Dat betekent dat we de kosten die hiermee gepaard gaan pas in 2024 zullen maken. Verschillende lopende projecten en ontwikkelingen zullen een plek vinden in de aanpak. Een van de eerste zaken die we als gezamenlijke partners zullen oppakken is de locatie Kloosstraat. Hier staat de bouw van een integraal kindcentrum (0 – 13) met daaraan toegevoegd een aantal maatschappelijke voorzieningen gepland. De locatie Kloosstraat ligt in een van de buurten van Zwijndrecht met weinig veerkracht. Bestuurlijk is dan ook de wens ontstaan om niet alleen een integraal kindcentrum te bouwen met daaraan toegevoegd een aantal sociale voorzieningen (denk aan bijvoorbeeld een huisartsenpraktijk) maar om hier te kijken naar een bredere gebiedsontwikkeling. We stellen daarom voor om € 250.000 van 2023 voor Veerkrachtige Buurten over te hevelen naar 2024 waarmee we het gemeentelijk aandeel in de (voorbereidingen voor) de projectorganisatie en een projectleider voor de gebiedsontwikkeling locatie Kloosstraat van te bekostigen.	250.000
D.	Op grond van het raadsprogramma Krachtig Zwijndrecht 2.0 is een bedrag beschikbaar gesteld in de begroting van 2023 van € 50.000,- om te onderzoeken wat nodig is in aanvulling op het huidige aanbod aan kwalitatief goede voorzieningen die ontmoeting en verbinding maar ook deelname aan sport- en bewegen en kunst- cultuuractiviteiten stimuleren in Zwijndrecht. Dit onderzoek is vertraagd maar wel in voorbereiding. De kosten zullen deels in 2024 vallen. Daarom wordt voorgesteld het beschikbaar gestelde bedrag ad. € 50.000 over te hevelen naar 2024.	50.000
Programma 5 Duurzame en veilige leefomgeving		
E.	Er is ook budget voor een Actieplan Luchtkwaliteit € 50.000. Door de interne prioritering van werkzaamheden naar beschikbare capaciteit op het Milieudomein en het pakket aan werkzaamheden wat samenhangt met de invoering van de Omgevingswet zal het opstellen van het actieplan pas in 2024 kunnen plaatsvinden. De kosten zullen in 2024 worden gemaakt waardoor aan te bevelen is de beschikbare budget over te hevelen naar 2024	50.000
F.	U heeft op 26/09/2023 (0119933) het Programma Duurzaamheid 2024-2027 vastgesteld. Bij de vaststelling zijn we voor de dekking van het programma voor het jaar 2024 uitgegaan van de dekkingsmiddelen van 2023 die we in 2024 inzetten. Dit betreft de technisch financiële verwerking van uw besluit. In totaal gaat het om € 166.000 waarvan € 66.000 budget voor het werven van een trainee en € 100.000 voor het project groenblauw. Dit zijn jaar zijn al reeds voorbereidingen getroffen om in 2024 te starten met het project. We vragen u het budget van totaal € 166.000 over te hevelen naar 2024 waar het ten gunste komt van het programma duurzaamheid 2024-2027. CDOKE middelen (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid): in 2023 hebben we van het Rijk € 822.000 gekregen om extra capaciteit te werven om uitvoering te geven aan het klimaatakkoord. We verwachten ongeveer € 500.000 nodig te hebben, de rest blijft dan beschikbaar voor 2024 en 2025.	166.000
G.	Het jaarlijks planmatig onderhoud aan de asfaltwegen is vanaf april 2023 aanbesteed. Deze aanbesteding heeft een doorlooptijd van circa 6 maanden. Gunning van de meerjarenovereenkomst heeft plaatsgevonden in oktober 2023. Dit betekent dat er weinig tot geen kalenderdagen overblijven om goed asfaltonderhoud toe te passen. Want om de maatregelen te kunnen uitvoeren is men afhankelijk van de weersomstandigheden. Daar komt bij dat de financiële spelregels het niet toe staan om aan te besteden zonder dat er voldoende budget beschikbaar is. Hierdoor is in het aanbestedingsproces vertraging ontstaan. De daadwerkelijke uitvoering van een groot deel van het noodzakelijke asfaltonderhoud zal daardoor naar verwachting in 2024 plaats vinden. Daarom stellen wij u voor € 350.000 budget over te hevelen naar volgend jaar.	350.000
H.	Sinds eind 2022 is er een cyclisch onderhoud bomen bestek gegund aan een marktpartij. Helaas zien we dat zij de eisen vanuit het bestek m.b.t. de aantallen niet kunnen halen en hierdoor vertraging oplopen. In diverse bouwvergaderingen is dit besproken en ze geven hierbij aan dat ze in 2024 wel kunnen leveren wat er gevraagd wordt. Door het niet halen van de bestek aantallen is er een achterstand opgelopen in het onderhoud en moet er een gedeelte in 2024 gesnoeid worden die normaliter in 2023 gesnoeid moest worden. Door deze situatie zal er € 50.000 onderbesteding zijn welke noodzakelijk is om in 2024 te gebruiken en de achterstand weg te werken en zo de veiligheid van de openbare ruimte te kunnen waarborgen. Voorgesteld wordt om het bedrag over te hevelen naar 2024.	50.000
I	Onlangs zijn de aanbestedingsprocedures voor de groot onderhoudswerkzaamheden aan de pontons van de waterbus gestart. Dit is een regionale aanbesteding van de Drechtsteden. De planning aanbestedingsprocedure loopt tot februari 2024. De werkzaamheden starten vermoedelijk eind maart / begin april 2024 in Zwijndrecht. Daardoor stellen wij voor om het incidentele budget voor het groot onderhoud ad € 325.000 over te hevelen naar 2024.	325.000
	Totaal budgetoverhevelingen naar 2024	**1.507.000**